

Nr. 237. Marts 2023

VANDPOSTEN

DANSKE VANDVÆRKERS MEDLEMSMAGASIN

Tema: **Tendenser i
bestyrelsesarbejdet**

**Minister besøger
PFAS-ramte boringer**

**Danske
Vandværker**

Rent drikkevand

uden bekymringer

Grundvandet er under pres. Heldigvis kan både nye og velkendte teknologier sikre vores drikkevand.

PFAS

Kom under grænseværdierne med et aktivt kulanlæg eller ved avanceret ionbytning.

PESTICIDER

Reducer pesticidstoffer med et aktivt kulfilter eller ved Advanced Oxidation Process (AOP).

BAKTERIER

Undgå kogepåbud ved at tænke UV ind i driften og din beredskabsplan.

silhorko.dk/rentdrikkevand

Indhold

13 Tema: Tendenser i bestyrelsesarbejdet

6 Minister besøger PFAS-ramte borer

10 Tour de Grundvand: Anders cykler for vores vand

5	Hurra for "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde"
6	Minister besøger PFAS-ramte borer
8	Det mener folketings miljøordførere
10	Tour de Grundvand: Anders cykler for vores vand
13	Opdateret kodeks med fokus på forenkling
18	I Ejby er spørgsmål og gode diskussioner meget velkomne
21	Mangfoldighed i bestyrelsen kan skabe bedre resultater
24	Et bæredygtigt formål er blevet langt vigtigere
26	Enighed kan føre til forkerte beslutninger
29	Ny i bestyrelsen
31	5 gode råd til rekruttering af bestyrelsesmedlemmer
33	7 råd til at tage godt imod nye bestyrelsesmedlemmer
34	Tag styring og vær på forkant med udfordringerne
36	Kære bestyrelse, husk jeres bestyrelsesansvar
38	Efter lovpligtige PFAS-analyser: Sådan ligger landet
41	BNBO: Hvad, hvem og hvornår?
43	Vandets Dag: Lad sprøjtemidlerne stå
44	Pesticidrester skal fjernes direkte ved boringen
47	DMSA fundet over grænseværdien på VAP-marker
48	Ph.d.-projekt skal sikre os rent drikkevand
50	Kort Nyt
52	Vandrådsarbejdet i Region Midt genstartes og gentænkes
54	Orientering fra landsbestyrelsen
55	Generalforsamlinger i regionerne
56	Fagmesse i Aars
58	Arrangementer
61	Nyt om navne
62	Leverandøroversigt
70	Regionsoversigt

PFAS kan renses væk

Filtersand

+

Aktivt kul

+

Resin

Filtersand, aktivt kul og resin fjerner PFAS fra vand

Med det rigtige setup bestående af disse tre filtertyper, renses vi ikke kun til under grænseværdien for drikkevand men helt ned under detektionsgrænsen.

Der er således ingen målbare rester af PFAS tilbage på trods af høj koncentration før rensning.

Kontakt Kemic Vandrens, hvis I har mistanke om eller konstaterer PFAS-forurening i en boring. Vi kan hjælpe fra dag til dag enten med vores mobile anlæg eller ved at udbygge vandbehandlingen på jeres vandværk med rensning for PFAS. Begge dele foregår med vores veldokumenterede Best Available Technology, som vi har benyttet og videreudviklet over flere år.

**Kontakt os og hør om sikre løsninger til drikkevand.
Ring 76733750**

Læs mere på www.kemic.dk
eller følg os på LinkedIn

KEMIC
VANDRENS AS

Hurra for "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde"

Jan Andersen
Landsformand

Vi har fået et opdateret "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde", som er blevet forenklet, og rammerne for det gode bestyrelsesarbejde gjort mere tydelige.

Det "gamle" kodeks havde efterhånden fem år på bagen og trængte til en opdatering. Blandt andet fordi verden forandrer sig, og vi må følge med. Således er nye og vigtige emner som digitalisering og cybersikkerhed samt bæredygtighed og grøn omstilling blevet opgaver, som er flyttet ind i bestyrelseslokalerne – og kodekset adresserer disse.

Vi har lyttet til jeres input til kodekset

Vi har også lyttet til de tilbagemeldinger, I har givet os om kodekset. Vi har prioriteret at omformulere og lette sprogbbruken, så kodekset gerne skal være nemmere at gå til.

I har også givet udtryk for, at det var en stor mundfuld at forholde sig til hele 24 anbefalinger, hvis man er et lille vand-

værk. Derfor fremhæves 10 anbefalinger, som man som minimum bør forholde sig til på vandværket.

Derfor er kodeks en fordel

Det er ingen hemmelighed, at jeg er kodeks-mand til fingerspidserne, og i mit vandværk anser vi kodekset for et meget vigtigt redskab til at afstemme rollefordelingen i bestyrelsen. Det styrker vores samarbejde i bestyrelsen, når alle kender deres roller og opgaver. På den måde er kodekset en god inspiration og støtte for os til at sikre, at forbrugerne får en pålidelig og effektiv forsyning af drikkevand af høj kvalitet.

En anden fordel ved at bruge "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" er, at det bidrager til at skabe åbenhed om det arbejde, vi udfører. Kodekset anbefaler, at vi årligt forholder os til anbefalingerne og redegør for, om vi helt, delvist eller slet ikke følger en given anbefaling.

I store virksomheder og organisationer bruger man ordene god selskabsledelse. Hos os i den forbrugerejede del af forsyningsverdenen for varme og vand, har vi valgt at bruge betegnelsen "Godt bestyrelsesarbejde". Men uanset navngivning giver kodekset os nogle principper, som vi kan bruge til at skabe gode resultater.

Jeg var med til at udvikle "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" i 2018, og igen i år har jeg været med i referencegrup-

pen bag opdateringen af kodekset. Jeg vil gerne takke for det gode samarbejde med repræsentanter for både vandværker og varmegværker og brancheforeningen Dansk Fjernvarme.

Tag godt imod det opdaterede kodeks

I foreningen har vi en målsætning om at mindst 75 procent af medlemsvandværkerne følger kodekset, når vi når frem til slutningen af denne strategiperiode i 2025.

Derfor er det mit håb, at I vil tage godt mod det opdaterede "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde", og at I vil bruge alle de skabeloner, der understøtter arbejdet. Skabelonerne og selve "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" kan hentes på vores hjemmeside.

Du kan også deltage i webinarer og kurser med bestyrelsesarbejdet som omdrejningspunkt. Allerede i slutningen af maj har vi et godt tilbud, som giver indblik i de vigtigste værktøjer til godt bestyrelsesarbejde. ■

Minister besøger PFAS-ramte boringer

Danske Vandværker har sat miljøminister Magnus Heunicke stævne på Tune Vandværk til en god dialog om udfordringer og muligheder for fremtidens drikkevand.

Solen hænger lavt på himlen, da miljøminister Magnus Heunicke træder ud af ministerbilen og sammen med Danske Vandværkers direktør Susan Münster og landsformand Jan Andersen besøger nogle af Tune Vandværks boringer og skovstykket, der er opført for at beskytte mod pesticider.

Miljøministeren har taget imod Danske Vandværkers invitation til at bruge en sen eftermiddagstime den første fredag i marts på at få lidt jord under skosålerne og opleve et af de mange vandværker, som hver dag sikrer, at alle danskere kan tappe rent vand fra hanen.

Alle vågne timer

Driftsleder på Tune Vandværk Kurt Ardal Larsen fortæller ministeren om vandværkets udfordringer med PFAS, der startede

for halvandet år siden, og som nu betyder, at fire boringer er blevet lukket, heriblandt to spritnye:

”De nye grænseværdier for PFAS betød, at alt forandrede sig på et splitsekund. Vi bruger alle vores vågne timer på at håndtere PFAS-forureningen”, siger Kurt Ardal Larsen, mens han viser boringerne frem.

Tune Vandværk er et godt eksempel på den sammensatte opgave, det er at levere rent drikkevand. Sammen med Kurt Ardal Larsen giver bestyrelsesformand for Tune Vandværk Lennart Frølund miljøministeren et førstehåndsindblik i de udfordringer og muligheder, som optager forbrugerejede vandværker over hele landet.

Vi skal PFAS-udfordringen til livs

Susan Münster bruger tiden med Magnus Heunicke til at sætte fokus på de opgaver, som det er særligt vigtigt for os, at miljøministeren er med til at løse.

”Besøget i dag viser, hvorfor det er vigtigt at sætte handling bag de mange gode intentioner i regeringsgrundlaget”, slår Susan Münster fast og opfordrer ministeren til at samle alle relevante parter om bordet, når handlingsplanen for PFAS skal formuleres.

Miljøministeren annoncerede på et samråd om PFAS i slutningen af februar, at Miljøstyrelsen er i gang med at samle den eksisterende viden om PFAS. Overblikket vil danne grundlag for en prioriteret og strategisk indsats for at løse PFAS-udfordringerne i Danmark og skal sammen med det forventede EU-forbud mod en række PFAS-stoffer sætte en prop i udledningen.

Grundvandsbeskyttelse med plads til natur

Samtalen med ministeren kommer også omkring grundvandsbeskyttelse både i forhold til boringsnære beskyttelsesområder og grundvandsparker. For selv om vi ønsker at forlænge processen med de frivillige aftaler for boringsnære beskyttel-

sesområder, kræver det samtidig politisk handling.

”Et år mere skal ikke være en sovepude, det er den boringsnære beskyttelse alt for vigtigt til”, understreger Susan Münster.

Ministeren spørger med stor interesse til, hvorfor vi anbefaler lokale aftaler – for er det ikke mindre ambitiøst end at gå lovgivningsvejen?

”En ting er, at lovgivning tager lang tid. Men vi har også et ansvar for, at de aftaler, som er i gang, ikke går i stå. Vi vil gerne have, at parterne selv finder hinanden, men lige nu afventer alle”, siger Susan Münster.

Ud over de boringsnære beskyttelsesområder er der også behov for en bredere beskyttelse af de områder, hvor grundvandet bliver dannet – det, vi kalder grundvandsparker.

”Her har vi sammen med Danmarks Naturfredningsforening og DANVA foreslået, at cirka fem procent af Danmarks areal skal fredes, så vi passer på de områder, hvor grundvandet bliver dannet. Områderne kan så bruges til natur eller skovrejsning”, fortæller Susan Münster og understreger:

”Det er vigtigt, at vi ikke dør i kortlægning, men at vi får nogle initiativer i gang”.

Tæt på vores virkelighed

Landsformanden er glad for dialogen med miljøministeren:

”Det er meget positivt, at ministeren har prioriteret at besøge et af vores vandværker, så han kunne komme helt tæt på vores virkelighed. Tune Vandværk er også et godt eksempel på, hvordan vandværker kan samarbejde om at fremtidssikre drikkevandet”, siger Jan Andersen, og Lennart Frølund uddyber med henvisning til sammenslutningen af vandværker i Greve Kommune og HOFOR, hvor alle betaler 25 øre pr. kubikmeter vand til en pulje, der går til opkøb af jord.

Solen er gået ned, da miljøministeren siger farvel. Besøget på Tune Vandværk sætter fokus på mange af de udfordringer og muligheder, som ligger på ministerens bord, når det kommer til at beskytte og sikre fremtidens drikkevand. Og ministeren lægger op til, at Danske Vandværker

skal bidrage i det fortsatte arbejde for at sikre drikkevandet. ■

Miljøminister Magnus Heunicke og driftsleder på Tune Vandværk Kurt Ardal Larsen.

Det mener folketings miljøordførere

Vi har stillet de nyudnævnte miljøordførere tre spørgsmål om drikkevandsbeskyttelse, forbrugernes tillid til vand fra hanen og deres syn på etablering af grundvandsparker. Det er ikke alle, der har haft tid til at medvirke.

Spørgsmålene

1. Hvad bliver den vigtigste indsats i denne valgperiode for at beskytte drikkevandet, og hvordan vil du som miljøordfører arbejde for at beskytte drikkevandet?
2. Der er stort fokus på miljøfremmede stoffer i drikkevandet. Mener du, at forbrugere fortsat kan have tillid til drikkevandet i Danmark?
3. Danske Vandværker har foreslået etablering af grundvandsparker til at beskytte det grundvand, vi bruger til drikkevand. Hvad synes du om det forslag? ■

**Erling
Bonnesen,
Venstre**

1: Vi skal fortsat sikre rent godt drikkevand i hanerne i Danmark. Derfor ser vi på alle relevante indsatsmuligheder, herunder gennemførelse af BNBO Boringsnære Beskyttelses-områder, skovrejsning, sikre indsatser og godkendelsessystemer for spildevandsrensning, kemistoffer, fungicider, pesticider mv.

2: Ja, vi kan generelt have tillid til drikkevandet er godt og i orden. Når der i enkeltstående tilfælde er opstået udfordringer, er de blevet løst.

3: Det faglige grundlag for eventuelle grundvandsparker undersøges nærmere, og når det foreligger, kan der vurderes på det.

**Mette
Abildgaard,
Det Konserva-
tive Folkeparti**

1: Jeg er meget optaget af, at vi kommer til at beskytte vores drikkevand bedre i fremtiden. Rent drikkevand er en unik ressource, som vi ikke kan tage for givet. Og jeg er bekymret over, hvordan de menneskeskabte kemikalier påvirker vores jord og drikkevand. Vi skal have undersøgt og rensset de mange giftgrunde rundt omkring i Danmark. De er til stor fare for drikkevandet, og derfor vil vi blandt andet gerne styrke indsatsen for oprydning af giftgrunde med 600 millioner kroner frem mod 2030. Derudover har vi jo en kæmpe opgave med at nå i mål med beskyttelse af BNBO'erne, hvor man må sige, at vi ikke er nået langt ad frivillighedens vej.

2: Jeg har helt grundlæggende tillid til vores vandværkers kontrol af vores drikkevand. Så det mener jeg også, at forbrugerne kan have. Vores vand bliver testet og kontrolleret af gode systemer og gode folk. Men jeg er bekymret for, hvordan de skadelige stoffer fra industrien påvirker vores vand. Så vi bliver nødt til at arbejde for at nedbringe brugen og udslippet, hvis vi også i fremtiden skal have rent drikkevand ud af vores vandhaner.

3: Det er jeg meget positiv overfor. Det har store konsekvenser for vores grundvand, når industrier forurener ned igennem jorden. Så jeg mener, at vi skal beskytte vores borerer bedre, end vi gør i dag. Derfor støtter Det Konservative Folkeparti også en udvidet beskyttelse, kombineret med natur og skovrejsning.

**Mai Villadsen,
Enhedslisten**

1: Det er simpelt-hen så trist, at Socialdemokraterne ikke længere står ved deres valgkamps-løfte om at beskytte drikkevandet. Derfor bliver vores vigtigste opgave at udpege og beskytte de op mod 200.000 hektar sårbare drikkevandsområder, som vi i fællesskab lovede at beskytte før valget.

Samtidig har det vist sig, at de frivillige BNBO-aftaler ikke har virket. Kun ca. 5 procent er beskyttet ved udløb af deadline 31. januar 2022. Derfor skal vi have en national regulering og handling på det nu, så vi kan komme i mål.

Vi har ikke brug for yderligere langvarig kortlægning og nøleri med beskyttelsen af vores drikkevand. Forureningen øges dag for dag. Og sådan har det været i årevis. Så vi skal i gang med at udpege og beskytte områderne ud fra den viden, vi allerede har.

2: Der er store krav til det drikkevand, som sendes ud til forbrugerne. Og det skal der fortsat være. Danskerne skal have tillid til drikkevandet i Danmark. Men at der kan sendes drikkevand af nogenlunde kvalitet ud til borgerne skyldes i højere og højere grad, at vandværkerne blander rent vand i forurenat vand, så man kommer under grænseværdierne. Og det siger sig selv, at det absolut ikke er holdbart i længden.

3: Jeg er stor tilhænger af forslaget fra vandværkerne om at etablere grundvandsparker på de sårbare områder. Det kan kun gå for langsomt. Vi gambler lige nu med vores unikke rene drikkevand i Danmark. Samtidig er det helt oplagt at sammentænke det med vores mål om mere natur og økologi.

**Carl Valentin,
SF**

1: Det konventionelle landbrug skal stramme op, og som miljøordfører vil jeg konsekvent prioritere borgernes ret til rent drikkevand over landbrugets "ret" til at sprøjte løs. BNBO'erne skal respekteres og forbud mod sprøjtning skal indføres nu som aftalt. Grundvandsparkerne skal gennemføres jævnt den enighed, der var før valget, men som nu indtil videre er forsvundet under den nye regering.

2: Ja, vi har tillid til det danske drikkevand, men vi mener, der skal meget til, før vi kan være sikre på, at der er rene grundvandskilder. Udover arealbeskyttelsen er det nødvendigt at modernisere godkendelsesordningen, sådan at den ikke accepterer nogen form for overskridelser. Derudover er der et stort behov for at intensivere arbejdet med at stoppe flade-forureninger med spildevands-slam, jordforureninger, men også udledningstilladelser til overfladevand. Og helt grundlæggende skal vi have genoplivet målet om nul-forurening med miljøfarlige stoffer, ikke mindst de syntetiske, menneskeskabte, som jo ikke findes naturligt. Det vil smitte af på grundvandsbeskyttelsen, direkte og indirekte. Endelig er det helt nødvendigt med en revision af kemikalielovgivningen, REACH, som desværre er forsinket i EU.

3: Det er et fremragende forslag og en mærkesag for SF.

Tour de Grundvand: Anders cykler for vores vand

Den 26. maj lyder startskuddet til Tour de Grundvand, der er en 750 kilometer cykeltur gennem Jylland og Fyn. Undervejs er der vandpauser ved lokale vandværker, for formålet med turen er at give danskerne et anderledes indblik i vores vandforsyning.

Anders Juhl Kallesøe er cykelentusiast og tager i år på sin hidtil største udfordring: Tour de Grundvand.

Kombinationen af cykeltur og grundvand kommer ikke helt ud af ingenting. For Anders er vel det, man kan kalde for en vaskeægte grundvandsnørde. Til dagligt

er han grundvandsgeolog hos NIRAS – og så er han engageret i bestyrelsen i det lokale vandværk i Malling.

Cykelturen, der forventes at tage godt to uger, er derfor en perfekt måde at kombinere hans interesser for cykling i naturen med geologi og grundvand.

”Jeg har længe leget med tanken om en længere cykeltur rundt i Danmark, hvor der er tid til at se forskellige landskaber

og natur. Så hvorfor ikke kombinere det med min faglighed og benytte turen til at få et indblik i drikkevandet, hvis op-
rindelse i høj grad også skifter afhængig af, hvilke dele af Danmark, man bevæger sig igennem. Med turen håber jeg, at jeg gennem mine besøg kan inspirere andre og være med til at formidle, hvorfor det er vigtigt at passe på vores drikkevand", siger Anders Juhl Kallesøe.

Den ca. 750 kilometer lange rute for Tour de Grundvand starter i Tønder, snor sig igennem Fyn og slutter i Skagen.

Vandpauser ved 15 vandværker

Undervejs vil Anders besøge en række vandværker og møde lokale vandværksfolk eller fagfolk, der arbejder med at sikre rent drikkevand til forbrugerne.

"Vores vandværker er kritisk infrastruktur, og vores grundvandsressource er under stadig større pres fra flere sider. Tour de Grundvand er derfor også en anledning til at lytte og dele erfaringer. Der venter helt sikkert nogle spændende samtaler med mennesker, som har meget på hjer-

tet, og som brænder for drikkevandsområdet. Det glæder jeg mig til", fortæller Anders Juhl Kallesøe.

For Anders Juhl Kallesøe handler det om at bruge vandpauserne til at bidrage til en øget opmærksomhed og interesse for vandforsyningen.

"Det er min klare fornemmelse, at mange har fået øjnene op for de udfordringer, vores drikkevand står overfor. Desværre er det på en dystre baggrund, fordi der konstateres flere og flere miljøfremmede stoffer i grundvandet. Jeg håber, at turen kan være endnu et lille indspark til forståelsen af, hvorfor grundvandsbeskyttelse er vigtig nu og for fremtidige generationer", siger Anders Juhl Kallesøe og fortsætter:

"Måske det endda kan inspirere andre til at engagere sig i vandforsyningen. Vi skal veksle opmærksomheden omkring vores drikkevand til et lokalt engagement med fokus på fælles ejerskab. Heldigvis er vi gode til andelstanken i Danmark, og jeg

tænker, at netop det lokale engagement, som man får gennem forbrugere, er med til at skabe en værdifuld ejerskabsfølelse om drikkevandet". ■

Har du en interessant historie?

Sammen med Anders er vi allerede i fuld gang med at planlægge, hvilke vandværker han skal besøge i løbet af Tour de Grundvand. Hvis dit vandværk er på ruten, og du har en spændende historie, som du gerne vil fortælle Anders om, så send en mail til Christian Flyvbjerg: chf@danskevv.dk.

På Danske Vandværkers Facebook-side kan du følge hans rejse gennem Danmark. Hvis du ikke allerede følger os, er her derfor en god anledning til at gøre det.

Opdateret kodeks med fokus på forenkling

Danske Vandværkers bestyrelse i arbejdstøjet.

Danske Vandværker lancerer sammen med Dansk Fjernvarme en opdateret version af "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde". Fokus har været at forenkle og tydeliggøre rammerne for det gode bestyrelsesarbejde, så kodekset fortsat kan fungere som inspiration og støtte for vandværksbestyrelsen. Desuden skal værktøjer gøre det nemmere at arbejde med kodekset.

I 2018 lancerede Danske Vandværker i samarbejde med Dansk Fjernvarme den første version af "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde". Siden da har det været intentionen at lave en opdateret udgave.

I en verden hvor nye samfundsemner løbende kommer på dagsordenen, har det også betydning for, hvordan man er bestyrelse i et forbrugerejet vand- eller fjernvarmeselskab, og hvilke krav der stilles til bestyrelsen fra ejerne.

"Vores hovedfokus for opdateringen af "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" har været at forenkle og skrive i et lettilgængeligt sprog, så kodekset er nemt for en bestyrelse at arbejde med", fortæller Susan Münster, direktør i Danske Vandværker.

I løbet af efteråret 2022 har repræsentanter fra Danske Vandværkers og Dansk Fjernvarmes sekretariat i samarbejde med en referencegruppe bestående af

vand- og fjernvarmeværker og eksterne interessenter arbejdet med at revidere kodekset. Efterfølgende har et udkast til det opdaterede kodeks været i høring hos medlemmerne i de to brancheforeninger.

Når bestyrelsen har fokus på at opfylde sit formål, er det samtidig med til at give tillid og således også opbakning til den vigtige samfundsopgave, som vandværket varetager. Desuden er det for bestyrelsen med til at styrke dens egen rolle og skabe bevidsthed om dens ansvar.

"Vi står som bestyrelser til ansvar overfor vores ejere, og kodekset kan være med til at synliggøre, at vi er de rette til at bestride den opgave, vi er blevet valgt til", siger Jan Andersen, landsformand i Danske Vandværker.

Nye emner er kommet til

Siden kodekset blev lanceret, har det omkringliggende samfund ændret sig, og nye emner med betydning for, hvordan man løser opgaven som bestyrelse i et forbrugerejet vandværk, er kommet til.

”Omverdenen har et stigende fokus på forsyningsområderne, uanset om det handler om vand, varme, energi eller andre forsyningsarter. Derfor har det været vigtigt, at vi i kodekset også kommer omkring emner som for eksempel cybersikkerhed, digitalisering, grøn omstilling og bæredygtighed”, fortæller Susan Münster.

”Det er vigtigt, at vi som vandværker viser vores ejere, at vi leverer høj forsynings sikkerhed og en høj kvalitet af vores ydelse samt er parate til at omstille os i

en foranderlig verden, hvor nye dagsordener stiller krav, til måden vi løser vores opgave på”, siger Jan Andersen.

Kodeks er sund fornuft sat i system

Som bestyrelse i et forbrugerejet vandværk skal man sikre de bedst mulige betingelser for ejernes og interessenternes kontrol med og tillid til vandværket, og til det er kodekset et godt redskab.

Kodekset består fortsat af seks hoveddele: Aktivt ejerskab, Bestyrelsens opgaver og ansvar, Bestyrelsens sammensætning og kompetencer, Bestyrelsens samarbejde, Transparens og honorering og Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse. Hver hoveddel følges af en række anbefalinger, og i alt udgøres kodekset af 24 anbefalinger.

”Man kan kalde kodekset og anbefalingerne for vores spilleregler for, hvordan vi driver vandværk, og hvis vi følger spillereglerne, er vi godt på vej til at være en ansvarlig bestyrelse”, forklarer Jan Andersen.

Bestyrelsen anbefales én gang om året at gennemgå anbefalingerne og i et skema redegøre for, om anbefalingerne følges, følges delvist eller slet ikke følges samt forklare, hvordan man rent praktisk enten følger eller ikke følger. Der kan sagtens være en grund til at afvige fra nogle af anbefalingerne.

”Kodekset og dets anbefalinger er i virkeligheden sund fornuft sat i system, for rigtig mange af kodekets anbe-

Få kodekset ind under huden – deltag på vores bestyrelseskurser

I efterårssæsonen tilbyder vi altid kurser til nyvalgte og erfarne i vandværksbestyrelsen. Hvis du har lyst til at få kodekset lidt mere ind under huden og få en introduktion til kodekets værktøjer, så håber vi at se dig og måske et par bestyrelseskolleger på vores bestyrelseskurser.

Følg med på danskevv.dk > Arrangementer eller i vores nyhedsbreve.

Ultralydsmålere eliminierer gætværk i lækage- overvågning

**I dag er omkring 70 % af alt
vandspild forårsaget af lækager.**

Lækageovervågning er ofte en tidskrævende, ineffektiv og dyr opgave, da en stor del er baseret på at prøve sig frem. En løsning fra Kamstrup sikrer høj nøjagtighed, og du får integreret akustisk lækageovervågning, der hjælper dig med at identificere potentielle lækager og reagere, så du kan reducere dit vandspild.

IT'S TIME TO KNOW

falinger er garanteret noget, man som bestyrelse allerede enten arbejder med eller drøfter i løbet af året. Ved at bruge kodekset bliver bestyrelsens arbejde og drøftelser sat i system", siger Susan Münster.

Værktøjer skal hjælpe arbejdet i gang

Til hver af de seks hoveddele er der som en del af opdateringen af kodekset nu også forslag til værktøjer eller skabeloner, som kan understøtte bestyrelsens arbejde med de enkelte emner.

"Vi har hørt, at kodekset var en stor mundfuld, og at der har været tvivl om, hvordan man kan gribe det an. Derfor håber jeg, at værktøjerne og skabelonerne vil være en hjælp til at komme i gang", siger Susan Münster

Hun understreger også, at det er helt okay at begynde med at dykke ned i én af hoveddelene. Det vigtigste er bare at komme i gang. ■

Gennemgå som minimum disse 10 anbefalinger

I det opdaterede "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" har det fra begyndelsen været ambitionen at rumme de forskelle, der er mellem vandværkerne, når det kommer til ejerforhold, størrelse, og om vandværket har ansatte eller ej. Derfor foreslår vi, at I forholder jer til 10 anbefalinger ud af de 24.

Anbefalingernes numre nedenfor henviser til nummereringen i kodekset.

1 Alle forsyningsselskaber redegør hvert år for deres bestyrelsesarbejde og gør oplysningerne tilgængelige i enten årsrapporten/regnskab eller på hjemmesiden.	12 Bestyrelsen er mangfoldigt sammensat.
2 Bestyrelsen sikrer, at selskabet er synligt og tilgængeligt, så det er nemt for andels-haverne at udøve det aktive ejerskab og deltage i den årlige generalforsamling.	15 Bestyrelsen udarbejder en forretningsorden og gennemgår og underskriver den hvert år på det første møde efter generalforsamlingen.
4 Bestyrelsen tager stilling til de strategiske mål for selskabet og udarbejder en langsigtet strategi-/udviklingsplan, som mindst én gang om året tages op til overvejelse.	16 Bestyrelsen arbejder aktivt med at opbygge et godt og tillidsfuldt samarbejde.
8 Bestyrelsen sikrer en løbende rapportering og stillingtagen til udviklingen i selskabets økonomi og kapitalberedskab.	19 Alle relevante oplysninger skal være synlige på selskabets hjemmeside.
9 Bestyrelsen udarbejder planer for risikostyring, beredskab og it-sikkerhed samt interne kontroller.	22 Bestyrelsen udstikker en klar retning og sætter de overordnede mål for den daglige ledelse.

Alle værktøjer og skabeloner kan hentes på danskevv.dk > Viden > Bestyrelsesarbejde

Kodekset er opbygget med udgangspunkt i seks hoveddele

1. Aktivt ejerskab

Selskabet er synligt og tilgængeligt, kommunikerer til sine ejere og får lagt en plan for dialog og aktiviteter med dem.

2. Bestyrelsens opgaver og ansvar

Bestyrelsens arbejde med strategiske mål, grøn omstilling, stillingtagen til strategiske samarbejder, selskabets organisering, økonomi og kapitalberedskab samt risikostyring, beredskab og indkøb og udbud.

3. Bestyrelsens sammensætning og kompetencer

Bestyrelsens sammensætning herunder mangfoldighed og kompetencer blandt andet med henblik på rekruttering.

4. Bestyrelsens samarbejde

Gennemføre bestyrelsesevaluering og arbejde aktivt med at opbygge et godt og tillidsfuldt samarbejde, udarbejde forretningsorden og sikre, at tavshedspligt og habilitet overholdes.

5. Transparens og honorering

Synliggør alle relevante oplysninger på hjemmesiden, tilbyd et passende honorar og offentliggør dette og oplys særskilt, hvis et bestyrelsesmedlem varetager betalte opgaver i selskabet.

6. Samspil mellem bestyrelse og daglig ledelse

Der er gensidig forventningsafstemning mellem bestyrelsen og den daglige ledelse i forhold til roller, ansvar, arbejdsdeling og beføjelser, og bestyrelsen sætter en klar retning og mål for den daglige ledelse, og arbejdet og resultater evalueres årligt.

Hent "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" på danskevv.dk > Viden > Bestyrelsesarbejde

I Ejby er spørgsmål og gode diskussioner **meget velkomne**

Bestyrelsen for Ejby Vandværk på Sjælland har livlige diskussioner og vil inddrage andelshaverne aktivt i vandværkets fremtid.

Formanden for Ejby Vandværk har siden sommeren 2022 heddet Sita Kotnis. Hun har været medlem af bestyrelsen siden 2018 og gik i den første periode lidt stille med dørene.

”Jeg var så vidt vides den første kvinde nogensinde, der havde sat sine ben i den bestyrelse. Og da jeg så endda begyndte at komme med idéer og stille spørgsmål, oplevede jeg ikke, at det var lige velkomment hos alle”, fortæller Sita Kotnis. Sita Kotnis er ikke det eneste nye ansigt i bestyrelsen, som spænder bredt i både alder, køn og baggrund. Efter en tumultarisk periode både op til og lige efter generalforsamlingen sidste år, var det en helt ny bestyrelse, som kunne konstituere sig. Og lidt særligt for en vandværksbestyrelse er det, at både formand, næstformand og kasserer i Ejby Vandværk nu er kvinder.

Trevler alt op

Sita Kotnis er ikke i tvivl om, at fokus har ændret sig markant. Hun peger på den brede sammensætning som en af årsagerne til, at de gode diskussioner og forskellige perspektiver har fået plads.

”Vi snakker sammen på en helt anden måde nu og trevler alting op. Før var

møderne typisk et forum, hvor der blev givet informationer og så: Færdig, bum, så spiser vi smørrebrød og går hjem. Nu er spørgsmål meget velkomne, og vi tager aktivt stilling til, hvad vi skal, hvor vi er på vej hen, og hvordan vi bedst muligt får andelshaverne involveret”, fortæller Sita Kotnis.

For Sita Kotnis var det både vandet i sig selv og vandværket som nærdemokratisk arena, der fik hende engageret i bestyrelsen. Interessen for drikkevand blev vakt i studietiden, hvor hun skrev speciale om vandforsyning med fokus på folks forestillinger og følelser. Og samtidig har hun erfaring i involvering af borgere i politiske beslutningsprocesser.

Et stille liv

Derfor var der ikke nogen tvivl om, at Sita Kotnis ville møde op, da hun modtog indkaldelsen til generalforsamling for Ejby Vandværk kort efter, hun var flyttet til området. Men generalforsamlingen var langt fra et tilløbsstykke.

”Vandværket levede sit eget stille liv. Jeg oplevede, at de fleste andelshavere ikke rigtig var klar over, at deres vand kom fra et andelsselskab, eller at de som medejere både havde rettigheder og for-

Sita Kotnis

Formand for Ejby Vandværk

For otte år siden købte Sita Kotnis sammen med sin kæreste en gård ved Ejby på Sjælland og flyttede fra København. Hun har været medlem af bestyrelsen for Ejby Vandværk siden 2018 og formand siden 2022.

Sita er uddannet antropolog og arbejder i dag som forsker på Sjællands Universitetshospital. Hun har skrevet speciale om vandforsyning i British Columbia (Canada) med fokus på folks forestillinger og følelser i forhold til drikkevand og natur og har tidligere arbejdet med borgerinvolvering, engagement og politiske beslutningsprocesser.

pligtigelser i forhold til det. Jeg synes, at det er vigtigt, at vi som bestyrelse kender andelshaverne og omvendt", understreger Sita Kotnis.

Tidligere havde bestyrelsen entydigt fokus på vandværkets pligt til at levere rent vand til forbrugerne. Og selv om Sita Kotnis er enig i, at det er kerneopgaven, begyndte hun at presse på for at løfte ambitionerne.

Et særligt fokus er, at bestyrelsen skal række ud og gå i dialog med andelshaverne. Sita Kotnis fortæller, at andelshaverne nu så småt er begyndt at engagere sig i vandværket.

"Jeg oplever, at vores forhold til dem er under forandring. Jeg får for eksempel personlige beskeder på vores nyligt etablerede Facebook-side, hvor folk takker for den information, vi lægger op. Det giver mig tro på, at vi kan arbejde åbent og inddrage andelshaverne også i de vigtige diskussioner", siger hun.

Nye tider

Den nuværende bestyrelse er i fuld gang med at planlægge det strategiske arbejde. Og andelshaverne skal være en del af processen, så der kan komme ideer til og debat om, hvilke fokusområder den endelige strategi skal indeholde.

Sita Kotnis oplever, at den seneste tids fokus på blandt andet PFAS og arealbeskyttelse af drikkevandsområder er med til at skubbe drikkevand højere op i forbrugernes bevidsthed. Hun er ikke i tvivl om, at de dage, hvor et vandværk kunne leve et stille liv, er talte:

"Der har været alt for lidt fokus på forsyningsområdet i forhold til de valg, vi har som andelshavere og forbrugere. Vand er den mest livsvigtige ressource, vi overhovedet har. Det er jo helt vildt, at folk indtil for nylig har været stort set ligeglade med, hvor det kommer fra. Sådan tror jeg ikke, at det bliver ved med at være nogen steder ret meget længere", afslutter Sita Kotnis. ■

Ejby Vandværk

Kommune: Køge

Forbrugere: 1.964

Udpumpet mængde:
278.366 kubikmeter

Fra venstre ses næstformand Susi Søgaard, formand Sita Kotnis og kasserer Lena Teudt.

Dansk Miljø- & Energistyring

Vi hjælper jer med fremtidens IT-sikkerhed

Vores pålidelige og effektive løsninger kan hjælpe med at sikre jeres OT-infrastruktur og beskytte mod potentielle angreb.

Få ro i sindet med vores sikkerhedssoftware og hardware, der er skræddersyet til at imødekomme jeres behov.

VALIDERING

FIREWALL

ANTIVIRUS

BACKUP

LEVERANDØRKRAV

OPDATERING

Vi har fokus på sikkerheden

DME har 35 års erfaring med driftssikre automationsløsninger.

Kontakt os på
97 40 31 11

Se mere på
www.dme.as

Brøndboringsfirmaet Brøker A/S

- Brøndboring
- Tilstandsvurderinger
- TV-inspektioner
- Service
- Udføringer
- Rustfrit arbejde
- Råvandsstationer
- Sløjfninger

Spånebak 5-7, 4300 Holbæk ◦ Tlf: +45 59 44 04 06 ◦ broeker@broeker.dk ◦ www.broeker.dk

Mangfoldighed i bestyrelsen kan skabe bedre resultater

Hvordan kan vi gøre bestyrelsesarbejdet i vandværkerne så interessant, at det appellerer til en bred mangfoldighed af forbrugere? Anne Vibeke Svan Kier er optaget af det spørgsmål og mener, at mangfoldighed er en vigtig nøgle til at komme gennem det store generationsskifte, der lurder i horisonten.

”Jeg synes, at det er vigtigt, at vi taler om, hvordan vi kan fremme en mere ligelig fordeling af kvinder og mænd i bestyrelserne – også i vandværkerne. Altså, at arbejdet præsenteres så interessant, at flere får lyst til at tage livtag med den strategiske udvikling af vandværkerne”, siger Anne Vibeke Svan Kier, der er formand i Hornbæk Vandværk på sjette år.

Egentlig var det et tilfælde, at hun overhovedet kom med i vandværkets bestyrelse tilbage i 2010.

For Anne Vibeke mente ikke, at hun og vandværksdrift var et særligt godt match, da hun efter eget udsagn aldrig har været en ørn til hverken fysik eller matematik.

”Men man behøver slet ikke at være en teknisk ørn for at være med i bestyrelsesarbejdet i vandværket, hvor man jo først og fremmest har de strategiske briller på. Min stærkeste kompetence er nok, at jeg er god til at gennemskue komplekse problemstillinger, og det vidste et af vandværkets bestyrelsesmedlemmer via grundejerforeningen, hvor vi begge er og var aktive”, fortæller Anne Vibeke Svan Kier.

Anne Vibeke Svan Kier har altid lavet foreningsarbejde – det gjorde hendes forældre og bedsteforældre også – så det er kommet ind med modernismen. Og for Anne Vibeke er det helt naturligt at give noget til det lokalområde, hvor hun bor.

Vigtigt at holde liv i arvefølgen

Den tidligere formand havde stort fokus på at sikre arvefølgen i vandværket, og de første år blev Anne Vibeke langsomt, men sikkert introduceret til tingene.

”I bestyrelsen diskuterer vi løbende, hvem i byen, der kan være mulige kandidater til bestyrelsen. Mit overordnede fokus er at sikre bestyrelsen de nødvendige kompetencer. Hvis vi for eksempel er i en situation, hvor vi har brug for et bestyrelsesmedlem med regnskabsmæssige kompetencer og ved, at der findes to dygtige revisorer – en mand og en kvinde – som kunne være en oplagt kandidat, så må jeg indrømme, at jeg godt kan finde på at spørge kvinden først”, fortæller Anne Vibeke Svan Kier, der fra sit civile arbejdsliv oplever, at man opnår bedre

resultater, når der er nogenlunde ligevægt mellem kønnene.

”Dermed er det også vigtigt for mig, at vi gør det godt og forsøger at kommunikere nogenlunde i øjenhøjde med forbrugerne, så de dels kender os, og dels ved, hvad der foregår. Og det bidrager – sammen med andre faktorer – forhåbentligt til mangfoldigheden i forhold til køn, alder og kompetencer, når vi skal finde nye bestyrelsesmedlemmer”, siger Anne Vibeke Svan Kier.

”Egentlig er jeg ikke fortalende for kvoter, men hvis du spørger mig, så synes jeg, at det går for langsomt med at opnå ligevægt mellem kønnene i bestyrelseslokalerne – sådan helt generelt. Hvis kvoter er det redskab, der kan vise vejen,

er det okay med mig”, siger Anne Vibeke Svan Kier, der medgiver, at hun selv foretrækker at blive valgt på grund af kompetencer.

Tal som en kvinde

Hvad tror du, der skal til for at tiltrække kvinderne til bestyrelsesarbejde i forbrugerejede vandværker?

”Det er et stort og svært spørgsmål. Men jeg tror, at vi skal have større bevidsthed om de ord, vi bruger i kommunikationen. Når vi eksempelvis sætter bæredygtighed på dagsordenen, taler vi et sprog, som kvinder kan relatere sig til. Men helt generelt, så skal vi – udover at være opsøgende overfor nye bestyrelsesmedlemmer – også tænke over at bruge flere kanaler og platforme, når vi kommuni-

kerer for at komme bredere ud. For vi er jo ikke kun interesseret i fordelingen af kvinder og mænd, vi er også optaget af at nå det yngre segment af forbrugere”, siger Anne Vibeke Svan Kier.

Hvad betyder forbrugereje for dig?

”Alt, så enkelt kan det siges. Det er vigtigt for mig – og en stor motivationsfaktor – at vi som forbrugerejet vandværk gør tingene godt. At vi klarer os bedre end det kommunale vandværk inde i Helsingør. Når vandværket er vores eget, har det betydning for vores by og for sammenholdet her. Vi har for eksempel besluttet at indstille til generalforsamlingen, at holde vandprisen i ro i år. Når alle andre priser stiger, kan vi vise omsorg for forbrugerne ved at holde vandprisen i ro. Vandværket har en sund økonomi, så vi

har råd. Derudover var det også en stor tilfredsstillelse, at vi kunne tage magten og selvbestemmelsen tilbage, da vi trådte ud af vandsektorlovens økonomiske regulering. Så jo, forbrugere har stor betydning", siger Anne Vibeke Svan Kier.

Synlighed i lokalområdet

"Jeg tror, vi er det eneste vandværk i landet med egen sø – og ovenikøbet en fredet sø. Søen ligger ovenpå vores indvindingsområde, og vores boreriger ligger rundt om søen. Søen er med til at profilere vandværket i byen, blandt andet fordi vi i samarbejde med lokale kræfter har sat fitnessredskaber op rundt om søen til fri afbenyttelse. Uge 31 er Hornbæks sundhedsuge, og byens motto er, at det skal være sundt at bo i byen. Strand, skov, fredet sø, klima og det gode drikkevand giver et godt grundlag for at nyde naturen", fortæller Anne Vibeke Svan Kier.

"I september er der hvert år kulturnat i Hornbæk med afspærret hovedgade, åbne butikker, underholdning og åbent hus på vandværket. Vi har et fast koncept, hvor vi fra bestyrelsen underholder gæsterne, mens de venter på, at det bliver deres tur til rundvisningen, som vores vandværksbestyrer står for. Vi byder på en smagsprøve – det gode drikkevand – og der er faktisk mange, der er interesseret i det, vi laver", slutter Anne Vibeke Svan Kier. ■

Holbæk Vandværk fik søen i gave fra den tidligere i ejer efter 2. verdenskrig, og i 1950'erne blev søen fredet. Det betyder, at vandværket skal følge fredningskendelsen. Det giver lidt ekstra udgifter, arbejde og en rigtig god dialog med naboerne, siger Anne Vibeke Svan Kier.

WEB-Administration Forbrugerafregning

Alle funktioner til håndtering af vandværkets administrative opgaver fra internet-browser.

- årsopgørelse
- áconto opkrævning
- flytteopgørelse
- finansbogføring
- målerkartotek

Integreret PBS betalingsservice og internet måleraflysning via www.dkvand.dk

Net applikationen kan kombineres i en ren gør-det-selv og/eller servicebureau løsning.

Se demo på www.Foreningscentralen.dk

- prøv programmet gratis i 3 måneder
- support inkluderet i abonnementet

Et administrativt system for hele bestyrelsen!

Se også udvalget af administrativ PC software til Windows på vores hjemmeside www.winko.dk

Winko Software

Østrøjel 5
2670 Greve

Email: info@winko.dk
Telefon: 43 90 28 12

Godkendt til drikkevand

GODKENDT
TIL DRIKKEVAND

Ny bekendtgørelse sikrer vores drikkevand

Hos JCH finder du en af de sikreste afspærringsventiler der findes. Vores produkter er af den kendte høje kvalitet og VA-godkendte.

Kontakt os og hør mere om den nye bekendtgørelse vedr. byggevarer i kontakt med drikkevand.

ISO 9001:2008

En løsning der holder vand

JCH A/S · TLF. 75 85 84 08 · JCHANSEN.DK

Tendenser i bestyrelsesarbejdet

Et bæredygtigt formål er blevet langt vigtigere

Der lander flere og flere opgaver på bestyrelsens bord, og det er derfor vigtigere end nogensinde, at bestyrelserne arbejder ud fra, at formålet sætter retningen for strategien.

Vandværkerne i Danmark er gode til at passe på pengene og sikre høj kvalitet og tryghed.

Men opgaven med at levere rent drikkevand bliver stadig mere kompleks. Det er et stigende krav fra forbrugere og det omkringliggende samfund, at virksomheder arbejder ud fra et tydeligt formål, der afspejler det samfundsansvar, som man er med til at løfte. Det stiller nye krav til bestyrelsens formålsdrevne arbejde.

Bente Overgaard er direktør i Bestyrelsesforeningen og aktiv i en række bestyrelser. Hun understreger, at formålet for en virksomhed bør fremstå klart, fordi det netop er formålet, der skal sætte rammerne for strategien.

”Hvis formålet er utydeligt, kan strategien ikke blive skarp og klar”, siger Bente Overgaard.

For at arbejde formålsdrevet skal de strategiske linjer sætte konkret aftryk på beslutningerne. Når en vandværksbestyrelse eksempelvis bruger udvalgte

FN-verdensmål til egen strategi, skal det også afspejle sig i adfærd og handlinger.

Kræver en ekstra indsats

Lige nu er den grønne omstilling så stærk en kraft, at den omslutter alt på bestyrelsens bord: Lige fra risikostyring til arbejdet med strategi og formål.

”Samfundstænkningen bliver mere integreret i strategi og formål, særligt i forhold til den bæredygtige omstilling. Derfor skal bestyrelsen have en tydelig strategi og et tydeligt formål, der på en begavet måde forholder sig til den bæredygtige omstilling”, siger Bente Overgaard.

Formål sætter retning

Et tydeligt formål sætter retningen for beslutninger, adfærd og prioriteringer i virksomheden. Og det kræver en ekstra indsats, når man vil levere høj kvalitet og bæredygtighed. Lilian Mogensen er professionelt bestyrelsesmedlem med bl.a. formandsposter for Rejsekort & Rejseplan og konsulentvirksomheden Mannaz. Hun mener, at det handler om at ramme et

niveau, som man kan leve op til. For på den korte bane kan det koste på bundlinjen, når investeringer i nye bygninger, systemer eller udstyr skal være grønne.

”Det handler om at tage aktivt stilling til ens ambitionsniveau: Vil man være ”first mover” eller ”fast follower” i forhold til den grønne omstilling? Og hvilket image går man som virksomhed efter at få”? siger Lilian Mogensen.

Sat på formel

Vandsektorens betydning for den bæredygtige omstilling er ikke til at komme uden om, og fremover er det ikke alene op til bestyrelserne selv at vælge, hvordan de vil arbejde formålsdrevet med den dagsorden.

Rent drikkevand og vand som en knap ressource er en del af EU's arbejde med at udvikle en fælles ramme for, hvad store virksomheder skal offentliggøre i forhold til deres investeringers klima- og miljømæssige aftryk.

”På sigt vil det arbejde påvirke alle, også de små og mellemstore virksomheder. Det er en radikal forandring, at bæredygtighed ikke er op til dig og mig at definere, men bliver sat på formel”, siger Bente Overgaard.

Mens ambitionerne sætter retningen, skal scenarierne udstikke forskellige veje at gå.

Sigtepunkter og ambitionsniveau

Bestyrelsesarbejdet er på den måde langt fra adskilt fra, hvad der ellers sker i verden. Når Lilian Mogensen skal beskrive de centrale tendenser i bestyrelsernes arbejde lige nu, er bæredygtighed, de mange forskellige kriser, som lige nu sker på samme tid, risikostyring og digitalisering og fokus på diversitet, noget af det, som står øverst.

“De mange kriser betyder, at bestyrelserne skal indstille sig på flere møder og på at lave flere og mere dybdegående analyser. Man skal selvfølgelig have nogle langsigtede sigtepunkter, men med flere handlemuligheder. Det handler om at have forskellige scenarier i skuffen, som

man kan trække op og bruge, når det bliver nødvendigt”, siger Lilian Mogensen.

Fortæl den vigtige historie

Mens ambitionerne sætter retningen, skal scenarierne udstikke forskellige veje at gå. Og hvilken vej, det er, afhænger af, hvordan den brede vifte af kriser – lige fra krigen i Ukraine, over forsyningssikkerheds- og handelskriser til klima- og miljøkrisen udvikler sig.

“Det er vigtigt, at man som bestyrelse ikke alene er et kontrolorgan, men at fokus er på, hvordan arbejdet kan skabe værdi: Det gør man ved at bruge de enkelte bestyrelsesmedlemmers viden og erfaringer aktivt og sætte samfundsudfor-

dringerne i spil som en del af formålet”, siger Lilian Mogensen og slår fast, at det kun er en styrke for vandværkerne, at formålet fylder mere:

“Vandværkerne har så stor betydning for samfundet, at det bør være ligetil at få mange gjort interesserede i bestyrelsesarbejdet. Selv om det har et teknisk aspekt, så vokser det i folks bevidsthed, at vand har meget stor betydning for samfundet. Det er den historie, man skal sørge for at fortælle, og som skal fremgå af ens formål”. ■

Skal du renovere eller have ny rentvandstank?

Få høj sikkerhed med en fremtidssikret løsning fra Dansk Plast, hvad enten det er en ny rentvandstank eller renovering af en eksisterende.

- ✓ **Anerkendt løsning i lande som Tyskland, Østrig, Schweiz og Sverige.**
- ✓ **Drikkevandsgodkendt plast, der overholder de skærpede krav til hygiejne**
- ✓ **Høj sikkerhed for jeres vand med visuel lækageindikator**
- ✓ **Lang levetid på minimum 30 år**
- ✓ **Mindskede driftsomkostninger**

DANSK PLAST

We invent and build
plastic solutions

Vi er landsdækkende! Find mere information her:
www.danskplast.dk • info@danskplast.dk • +45 72163000

Enighed kan føre til forkerte beslutninger

Når medlemsdemokratiet fungerer, er der plads til uenighed og store diskussioner. For selv om enighed i mange sammenhænge er rart, så er det ikke målet i bestyrelseslokalet.

I en vandværksbestyrelse er der ofte overlap i drifts- og bestyrelsesarbejde. Hvis medlemsdemokratiet fungerer godt, så er en af styrkerne ved forbrugerejede virksomheder, at de er underlagt en stærk demokratisk kontrol. Det fortæller direktør i Tænketanken Demokratisk Erhverv Magnus Skovrind Pedersen:

”Medlemmerne af bestyrelsen i en demokratisk ejet virksomhed bør ikke ligne hinanden for meget, hverken når det kommer til alder, køn eller faglig baggrund. Det handler ikke kun om at sikre et bredt, demokratisk perspektiv, men om at uenighed og forskellige syn på verden kvalitetssikrer beslutningerne”.

Vigtige mellemregninger

”For selv om enighed føles godt og trygt, så er faldgruberne store, hvis vi ligner hinanden for meget i bestyrelsen”, understreger Magnus Skovrind Pedersen.

”Det betyder virkelig noget, hvilket perspektiv der er i bestyrelseslokalet. For stor enighed kan gøre, at man ender med at

springe vigtige mellemregninger over, fordi man har en fælles, tavs viden. Og for et vandværk, som har ansvar for en vigtig forsyning, kan konsekvenserne ved fejlbeslutninger være ret store”, siger han.

Faren er, at beslutningerne bærer præg af, at vi ubevidst blåstempler det, der understøtter vores holdninger, og at vi ignorerer fakta, der modsiger dem.

Blind på egen hjemmebane

Derfor skal bestyrelseslokalet være fyldt af gode spørgsmål, forskellige kompetencer, uenighed og diskussioner.

”Når man kender hinanden godt, kan møderne være effektive og behagelige. Men det er ikke professionelt bestyrelsesarbejde, hvis enigheden bliver så stor, at vi bliver blinde på egen hjemmebane og får tunnelsyn”, siger Magnus Skovrind Pedersen.

Bestyrelserne kan bruge bestyrelses-evalueringerne aktivt for at vurdere, om der er de rette kompetencer om bordet.

En anden måde at arbejde med at undgå tunnelsyn og øget risiko for fejlbeslutninger er at indføre rammer for, hvor mange perioder det skal være muligt at sidde i den enkelte bestyrelse.

”I demokratiske virksomheder er der risiko for, at bestyrelserne lukker sig om sig selv, hvis sammensætningen ikke afspejler forbrugerne”, fortæller Magnus Skovrind Pedersen:

”Billedet af bestyrelsen betyder noget for, hvordan andelshaverne ser vandværket, og om de opfatter det som et sted, de kan være en del af, og hvor man kan forstå dem og kommunikere med dem. Det er meget vigtigt, at man kan se sig selv i det, hvis man skal have lyst til at deltage”.

En kernekompetence

Det kan være nødvendigt at gøre en ekstra indsats for at rekruttere ved at opfordre folk til at deltage direkte eller annoncere målrettet efter de kompetencer, der særligt er brug for. Og det handler ikke altid om økonomi, jura og teknik.

”Man kan let komme til at glemme, at kommunikation til medlemmerne er en kernekompetence. Mange tror, at det er de hårde forretningskompetencer, de mangler. Men det kan i lige så høj grad være en med en anden alder end

de andre i bestyrelsen, som er god til at kommunikere til den målgruppe, som man ikke når, men som man i virkeligheden har brug for", siger Magnus Skovrind Pedersen.

Fordi vandværker er forbrugerejede, har bestyrelsen en helt særlig indgang til sine andelshavere, som man med fordel kan gøre brug af:

"Bestyrelserne kender deres forbrugere og en dygtig bestyrelse kan bruge det som en kæmpe fordel til at lave gode løsninger og undgå miskommunikation", siger Magnus Skovrind Pedersen.

Et sjovt sted at være

Omfanget af opgaver på bestyrelsens bord vokser. Mens strategiarbejdet fylder mere, kommer der også flere kontrolopgaver. En af de måder, vandværksbestyrelserne kan arbejde med den stigende kompleksitet på, er ved at lade sig inspirere af større bestyrelser og

deres udvalgsarbejde. Her laver udvalg det forberedende arbejde, så det ikke er hele bestyrelsen, der skal sidde med alle opgaver på samme tid.

Og det kan også være en fordel, hvis man gerne vil engagere en bredere vifte af forbrugerne:

"Det er nemmere at rekruttere til udvalgsarbejde end til bestyrelsen som hel pakke, fordi det er mindre forpligtende og taler til en anden målgruppe end dem, der traditionelt set er interesserede i at deltage i bestyrelsesarbejdet", siger Magnus Skovrind Pedersen. ■

Magnus Skovrind Pedersen er direktør i Tænk tanken Demokratisk Erhverv, som arbejder professionelt for at styrke og udbrede den demokratiske virksomhedsform og kendskabet til erhvervsdemokrati i Danmark.

Magnus Skovrind Pedersen er udover sin stilling som direktør i Tænk tanken Demokratisk Erhverv også næstformand i TryghedsGruppen, som er den største aktionær i forsikringsselskabet Tryg og står bag TrygFonden.

Tænk tanken Demokratisk Erhverv producerer viden, deltager i den offentlige debat og skaber netværk i den erhvervsdemokratiske sektor.

Danske Vandværker er medlem af Tænk tanken Demokratisk Erhverv.

“ **Selv om enighed føles godt og trygt, så er faldgruberne store, hvis vi ligner hinanden for meget i bestyrelsen.** ”

Automation

Brugervenlig og driftsikker SRO - mere end 250 gange

Vores AQA-løsninger er bestykket med komponenter, som sikrer høj forsyningssikkerhed. Det betyder, at alle komponenter er leveret af anerkendte leverandører. Herudover er der monteret manuelle omskiftere i tavlen, så der kan produceres og leveres vand, uanset hvilke udfordringer, der kan opstå.

Vi kan tilbyde:

-
- SRO
 - Rådgivning
 - Supportaftale
 - Projektering
 - Tavler og tavledesign
 - Netværksopsætning
 - Idriftsætning
 - Mobil app
 - Kabelinstallation
 - Fjernovervågning
 - Problemløsning
 - Døgnvagt
 - Kvalitetssikring
 - Rapportering
 - Vedligehold
 - Udpumpning
 - PLC programmering

**Kom og få en snak på
Vandmessen i Aars
d. 31. marts 2023**

Ny i bestyrelsen

Nanna Noël Grønbæk,

sekretær i Ebberup Vandværks bestyrelse

Hvorfor er du gået ind i bestyrelsesarbejdet?

Jeg er ny i området, så det var en måde at lære lokalsamfundet at kende på. Bestyrelsesarbejdet giver mulighed for at snakke med de lokale og engagere sig i lokalsamfundet. Jeg skal blandt andet bidrage til Facebook og vores hjemmeside og sikre god kommunikation til forbrugerne.

Hvordan blev du opmærksom på, at du kunne indgå i vandværkets bestyrelse?

Jeg kender nogle af de andre i bestyrelsen, så kort efter, at vi flyttede hertil, blev jeg spurgt. Min kæreste kommer fra Ebberup, så vi har et godt netværk i området.

Hvad var din motivation for at komme i bestyrelsen?

Jeg er uddannet dyrlæge og arbejder i Fødevarestyrelsen, så jeg er hurtig på tasterne, har en udpræget ordenssans og er vant til at tage referat. Da jeg sagde ja til at stille op til bestyrelsen, tænkte jeg ikke så meget over selve indholdet. Jeg har ikke den store indsigt i faglighederne omkring drikkevand, men jeg kan mærke, at interessen for det kommer lige så stille og roligt. Vores bestyrelsesformand er meget engageret og går op i at finde de bedste løsninger, for eksempel i forhold til kalkindholdet i vandet. Jeg har blandt andet været med i vores arbejde med BNBO og skal også kommunikere om det, når projektet er færdigt. Det synes jeg er ret spændende.

Hvad fik du med dig hjem fra webinarret "Ny i bestyrelsen"?

Jeg fik en afklaring i forhold til mine arbejdsopgaver, og hvad der forventes af mig som sekretær i en vandværksbestyrelse. Jeg har lyst til at få mere viden om, hvad vi som vandværker laver. Der foregår meget på tværs i kommunen, og jeg får mange invitationer til at deltage i møder med interessante temaer. Det har jeg stor interesse i, men det er lidt begrænset, hvad jeg har mulighed for, mens jeg er på barsel. Men det kommer forhåbentlig, når jeg får mere tid.

Hvordan kom du ind i bestyrelsesarbejdet?

Jeg har tidligere siddet som formand for et lille vandværk med 18 forbrugere. Nu er jeg valgt ind som næstformand for det vandværk, som det lille vandværk, jeg tidligere var formand for, blev sammenlagt med.

Hvad er den mest markante forskel på bestyrelsesarbejdet for et lille vandværk i forhold til et større?

Jeg er gået fra at have næsten alle kasketterne på som både vandværksfører og formand til nu at skulle være på et andet niveau.

Før havde jeg mange driftsopgaver, selvfølgelig var der administrative opgaver og kommunikationen med kommunen, men der var ikke behov for at lægge de store planer og lave strategier. Driften var det vigtigste, og så længe der kom vand ud af hannerne, var alt godt.

Opgaverne var meget håndgribelige, fordi jeg gik med fingrene i det. Omvendt er det også rart ikke længere at skulle løbe efter det hele tiden, fordi driften nu ligger hos nogle andre.

Hvad var din motivation for at komme i bestyrelsen?

Jeg kommer fra elbranchen og interesserer mig for teknikken omkring vand-

værker. Og så er jeg med, fordi jeg har lyst til at bidrage til lokalsamfundet – selv om det selvfølgelig ikke er lige så lokalt nu som med et lille vandværk.

Hvad fik du med dig hjem fra webinarret "Ny i bestyrelsen"?

Jeg deltog for at se, om der var noget, jeg ikke vidste. Men fordi jeg har siddet i en vandværksbestyrelse før, var der ikke meget nyt i det for mig.

Jesper Kaltoft,

næstformand i Låsby Korsvej Vandværk

Niveaumåling

SITRANS LT500

– fremtidens kontrolenhed til niveaumåling er på markedet.

Nu er den fælles afløser for kontrolenhederne Multiranger, Hydroranger og LUT400 lanceret og frigivet. SITRANS LT500 kan bruges til styring af pumper og niveaumåling i tanke og kan nemt integreres i dit automatiseringssystem.

Fordele

- Kompatibel med SITRANS LR100, LU240 eller anden 2-tråds 4-20 mA transmitter
- Indbyggede funktioner for nøjagtig åben kanal flowmåling
- Forprogrammerede rutiner for pumpestyringer
- Mulighed for datalogning på SD-kort og avanceret diagnosticering
- Klar til digitalisering med HART 7.0, PROFIBUS eller MODBUS RTU.

Vi tror på, at enhver succes starter med en sikker og pålidelig måling.

5 gode råd til rekruttering af bestyrelsesmedlemmer

Nye bestyrelsesmedlemmer står ikke i kø, og det kan for mange vandværker være en udfordring at finde de rigtige frivillige til vandværkets bestyrelse. Vi har samlet fem gode råd, der kan give jer lidt medvind i rekrutteringen.

#1

Gør opmærksom på de fordele, der er ved at være frivillig i en bestyrelse.

Der er mange fordele ved at være frivillig i en bestyrelse. Man får mulighed for at lære nye ting, udvikle sig, skabe et netværk, og så er man med til at gøre en positiv forskel for lokalsamfundet. Det er vigtigt, at I synliggør de mange fordele, som der er ved at være med i bestyrelsen. Alt dette er med til at styrke CV'et.

Vær synlige i lokalsamfundet

Det skal være klokkeklart for lokalsamfundet, at I søger nye til bestyrelsen. Spred budskabet på jeres hjemmeside, i byens Facebookgruppe eller til arrangementer i lokalsamfundet. Husk at tilføje en kontaktperson, som man kan skrive eller ringe til.

#2

#3

Kig andre veje end normalt

Lad ikke manglede erfaring eller uddannelse være en barriere for interesserede. Det er kun en styrke, at I ikke ligner hinanden i bestyrelsen, fordi I på den måde får bragt nye perspektiver i spil. En mangfoldig bestyrelse, hvor forskellige fagligheder, aldersgrupper og køn er repræsenteret, er en stærk bestyrelse.

Vær konkrete omkring, hvilke opgaver der skal løses

Gør jer nogle tanker om, hvad det nye bestyrelsesmedlem skal have ansvaret for. Det vil gøre det nemmere for andre at se sig selv i bestyrelsen, hvis I allerede fra starten er knivskarpe på, hvad det nye medlem skal hjælpe med.

#4

#5

En god start i bestyrelsen

Når I finder den rette kandidat, er det vigtigt, at vedkommende får en god start, så I ikke skal ud og rekruttere lige med det samme igen.

Hos Danske Vandværker afholder vi løbende kurser og webinarer, der er målrettet nye bestyrelsesmedlemmer, så de bliver klædt godt på til deres nye rolle.

Fra kilde til hane

- ✓ Tilstandsrapporter
- ✓ Nybygning af vandværker
- ✓ Renovering af vandværker
- ✓ Montage og service
- ✓ El og SRO
- ✓ Energioptimering
- ✓ Blødgøring uden kemi
- ✓ Udlejning af UV-anlæg og containervandværk
- ✓ Pesticidfjernelse

Udfordring med DMS og hårdt vand?

- Vand og Teknik tilbyder centrale blødgøringsanlæg til alle vandtyper med reduktion af hårdheden til 8-10 hårdhedsgrader.
- Vand og Teknik kan desuden dokumentere reduktion af eventuelle forureninger med DMS, med op til 20% i vores blødgøringsanlæg.
- Giv os et kald og hør mere om muligheder og anlægs-løsninger.

Hovedkontor: Rosbjergvej 26 · Brabrand
Sjællandskontor: Fruebjergvej 3 · København Ø
Tlf.: 8744 1055 · mail: info@vandogteknik.dk

RAMBOLL Bright ideas. Sustainable change.

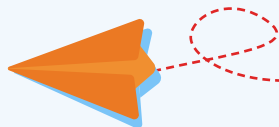
De data, du har brug for – når du har brug for dem

Læs mere på ramboll.dk/vandtotal

råd

til at tage godt imod nye bestyrelsesmedlemmer

Tal om interesser og ønsker

Opgaver løses bedst, når man har en interesse eller viden om et givent emne. Tal om jeres interesser, viden og ønsker. På den måde kan I fremme motivationen, og arbejdsformen i bestyrelsen bliver effektiv.

Velkomstpakke

Udarbejd en velkomstpakke med vedtægter, strategidokumenter, forretningsorden, bestyrelsesevaluering og tidligere referater fra bestyrelsesmøder. Velkomstpakken kan med fordel være online.

Introduktion og rundvisning

Planlæg en introduktion til vandværket, dets historie og vision. Tag også en rundvisning på vandværket så nye medlemmer får en indsigt i, hvordan vandforsyningen fungerer.

Sidemandsoplæring

Udpeg et af de erfarne bestyrelsesmedlemmer som mentor til den nye person. En mentor er en god støtte i starten til at navigere i opgaver, samarbejdspartnere, forbrugere og mange andre ting.

Forventningsafstemning

Samarbejdet i bestyrelsen kan køre som smurt, når I har afstemt jeres forventninger til arbejdsgange og hinanden. Aftal for eksempel, hvor hurtigt I forventer, at I svarer på en mail. Hvor I gemmer referater og andre centrale dokumenter, og hvordan I får adgang til dem.

Fastholdelse

Sørg for at holde den nye person engageret og involveret i bestyrelsens arbejde. Vær åbne over for nye ideer og måder at løse opgaverne på. Tilbyd opfølgende træning og muligheder for at deltage i kurser, messer og netværk.

Evaluer

Evaluer, hvad der går godt, og hvor I kan forbedre jer. Gør det regelmæssigt for at sikre, at I allesammen føler jer godt tilpas, og at arbejdet foregår effektivt.

Tag styring og vær på forkant med udfordringerne

Vandforsyningen er i en rivende udvikling, og derfor er det vigtigere end nogensinde at arbejde strategisk og struktureret med bestyrelsesarbejdet. Det mener Tina Vad Chawes, der er vandforsyningschef i Furesø Vandforsyning.

Tina Vad Chawes har mange års erfaring med strategiudvikling. I denne artikel deler hun sine erfaringer og giver dig en række gode råd til, hvordan du arbejder strategisk med bestyrelsesarbejdet – og hvorfor det er vigtigt.

Stigende kompleksitet stiller krav til bestyrelsen

BNBO, PFAS og krav til digitalisering er blot nogle af de udfordringer, som landets vandværker står overfor i øjeblikket.

”Jeg tror både, at vores forbrugere er bedre informeret og mere interesseret i dag, end de var for blot fem år siden – og det er med til at stille større krav til os. Der er mere fokus på vandkvalitet og forsyningssikkerhed i dag, og vores forbrugere skal føle sig i trygge hænder hos os. Det er selvfølgelig positivt, at mange har fået øjnene op for vigtigheden af vandforsyningen, men det betyder også, at vi er nødsaget til at kigge ind i krystalkuglen og gøre os nogle tanker om, hvordan vi skal håndtere for eksempel udfordringer med vandkvaliteten – også før det er en realitet. Kommunikation er blevet en langt større del af vores daglige arbejde – intet nyt er ikke nødvendigvis godt nyt, og vores forbrugere forventer

i højere grad, at vi løbende orienterer dem – specielt i forhold til emner som medierne stiller fokus på”, forklarer Tina Vad Chawes og fortsætter:

”Den stramme regulering af vandsektoren har bestemt også øget kravet til vores økonomiske, juridiske og tekniske viden, og det kan være svært at mestre alle disse discipliner på en gang. Økonomiske begrænsninger grundet rammeregulering, konsekvenser ved ændringer i lovgivningen, risikovurdering af trends i vandkvaliteten og konsekvenser ved en øget befolkningsprognose er nogle af de emner, man med fordel kan trække ind i det strategiske bestyrelsesarbejde, hvor man evt. også kan afdække hvilke kompetencer, der med fordel kunne være nyttige i bestyrelsen. Bestyrelsens opgave vil være i fællesskab at træffe de strategiske beslutninger, der ligger til grund for bestyrelsens prioritering af indsatser”.

Derfor er det vigtigere end nogensinde, at man på vandværket arbejder strategisk med bestyrelsesarbejde for på den måde at være bedre rustet til at kunne håndtere de mange udfordringer og krav, som vandbranchen står overfor.

Kom op i helikopterperspektivet

”Formålet med strategisk bestyrelsesarbejde er at komme op i helikopteren og se tingene i et lidt større perspektiv”, fortæller Tina Vad Chawes.

”Man skal kunne frigøre sig fra driften og tænke langsigtet og ud af boksen. Vi kommer hurtigt til at fortabe os i detaljen og se begrænsninger i stedet for muligheder, hvilket kan aflive selv de bedste ideer. Derfor er det vigtigt at holde driften og bestyrelsesarbejdet adskilt. Hver ting til sin tid er nødvendigt for at skabe et rum, hvor de afgørende strategiske beslutninger bliver taget, der fremtidssikrer vores vandforsyning og berettiger vores eksistensgrundlag”.

”Bekymringerne om, hvad der skal ske om 10 år deler jeg ikke nødvendigvis med mit personale. Men i bestyrelseslokalet er det vigtigt, at vi får vendt den slags bekymringer, så vi er på forkant med udfordringerne”, forklarer Tina Vad Chawes.

Men hvordan kommer man i gang?

For Tina Vad Chawes er det forberedelse og lavpraktiske værktøjer, der gør forskellen, når hun arbejder med strategi i bestyrelseslokalet.

”Dagsordenen er et vigtigt redskab, så vi tydeligt kan se, hvad der er til orientering, diskussion og beslutning. På den måde kan bestyrelsesmedlemmerne på forhånd reflektere over, hvad der forventes af dem, når de træder ind i bestyrelseslokalet. Det gør det mindre flyvsk og er med

I "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" kan du finde en skabelon til strategi- og udviklingsplan

[danskevv.dk](#) > [Viden](#) > [Bestyrelsesarbejde](#) > [Kodeks](#) > [Kodeks for godt bestyrelsesarbejde](#)

Er beredskabsplanen en del af jeres årshjul?

Find gode råd på vores hjemmeside til, hvordan I optimerer jeres beredskabsplan, så I er på forkant med udfordringerne.

[Danskevv.dk](#) > [Viden](#) > [Beredskab](#) > [Beredskabsplan](#)

til at skabe en klar retning og formål med mødet, og vi undgår at mødet kommer til at handle om hverdagens små udfordringer", fortæller hun.

"Hvis der alligevel er behov for drøftelser af den daglige drift i bestyrelseslokalet, så kan det være en god ide at lave en driftsstatusrapport, som man sender ud inden bestyrelsesmøderne. På den måde får bestyrelsesmedlemmerne svar på en række spørgsmål om driften inden bestyrelsesmødet", fortæller Tina Vad Chawes.

"Driftsrapporten er på den måde et redskab, der viser bestyrelsen, at der er styr på driften, og det skaber ro til at tænke længere ud i fremtiden. Og det er en vigtig disciplin, hvis man vil være på forkant med nogle af de udfordringer, som forbrugerne endnu ikke er opmærksomme på".

"Mange steder er vandforsyningen meget lokal, og forbrugerne ringer måske direkte til formanden i stedet for til vandværket, fordi de kender vedkommende. Nogle gange er det jo også en og samme person. Og det er vigtigt her, at formanden i de mere strategiske spørgsmål giver et svar, som repræsenterer vandværket, der afspejler bestyrelsens holdning som en samlet enhed".

I skal turde involvere forbrugerne

"Når strategiarbejdet er kommet godt i gang, er det en god ide at involvere forbrugerne. Derigennem kan I få værdifulde inputs og sikre opbakning senere i forløbet, men det kræver, at I tør åbne op og dele jeres tanker og planer".

"Jeg har gjort meget ud af at skrive en ret detaljeret ledelsesrapportering i årsrapporten, så forbrugerne kan få et indblik i vores arbejde. Når formanden fremlægger rapporten ved årets generalforsamling, er der som oftest stor spørgelyst, og det er meget lærerigt at få den form for feedback fra forbrugerne. For forbrugerne skaber det også en forståelse for det arbejde, der foregår i vandforsyningen", siger Tina Vad Chawes. ■

Kære bestyrelse, husk jeres bestyrelsesansvar

Det er bestyrelsens opgave at varetage den overordnede og strategiske ledelse af vandværket. Men hvad siger lovgivningen egentlig om bestyrelsens arbejde og ansvar?

Bestyrelsen er vandværkets øverste ledelsesorgan, der er valgt til at varetage ledelsen af vandværket. Den opgave medfører nogle forpligtelser og krav, for bestyrelsesarbejde er et professionelt arbejde med et reelt ansvar.

Bestyrelsens nuværende ansvar

I praksis er det bestyrelsen, der skal leve op til det juridiske ansvar. Forsømmelse af vandværkets pligter vil derfor som udgangspunkt gå ud over vandværket og ikke bestyrelsesmedlemmerne.

”For eksempel skal vandværker have et regulativ, der godkendes af kommunalbestyrelsen. Regulativet skal være tilgængeligt på vandværkets hjemmeside, så det er tilgængeligt for forbrugerne. Hvis vandværket ikke lever op til loven, kan det i værste fald straffes med bøde”, siger Mickey Kærsgaard Nielsen, der er juridisk rådgiver hos Danske Vandværker, og fortsætter:

”Bestyrelsesmedlemmer er desuden pålagt en række personlige pligter. Eksempelvis skal de sikre, at vandværkets regnskab er retvisende. Derudover skal de sikre et tilstrækkeligt kapitalberedskab, og de nødvendige procedurer for risikostyring. Bestyrelsen er forpligtet til

efter bedste evne at drive vandværket på forsvarlig vis. Hvis loven overtrædes, kan Erhvervsstyrelsen udstede bøder til de personer, det drejer sig om”.

Men straf i form af bøder er ikke noget, man oplever i praksis. I forarbejdet til revision af vandsektorloven bliver det understreget, at der i praksis mangler sanktionsmuligheder, som effektivt kan bruges til at håndhæve vandværksbestyrelsens lovmæssige pligter.

”Vandværksbestyrelsens ansvar strækker sig ikke udover, hvad man med rimelighed kan forvente af ledelsen. Man kan ikke straffes for at være en dårlig købmand eller for at træffe dårlige beslutninger. Det er derimod strafbart at træffe beslutninger, der strider mod lovgivningen eller ignorere påbud. Der skal være tale om en forsømmelse af ledelsesansvaret før man kan straffes”, siger han.

Også den nye bogføringslov giver mulighed for at straffe med bøder, hvis vandværket ikke lever op til kravene.

Revision af vandsektorloven

På nuværende tidspunkt er sanktionsmulighederne altså begrænsede, men det kan meget vel ændre sig med

revisionen af vandsektorloven, som vi i øjeblikket venter på.

”I lovudkastet er der lagt op til, at bestyrelsesmedlemmer kan straffes direkte med bøder, hvis de forsømmer deres pligter. Det er derfor også forventningen, at vi i praksis kun vil se, at der uddelles bøder i grove tilfælde, hvor bestyrelsen har været bevidst om, at de har handlet forkert. Der er således ikke nogen formel ændring af retstilstanden, men sanktionsmulighederne vil blive mere tilgængelige”, fortæller Mickey Kærsgaard Nielsen.

- Bøder på maksimalt en netto månedsløn.
- Bøden kan hæves ved særlig grov karakter eller systematisk overtrædelse.

Se mere på danskvev.dk > Viden > Administration og økonomi > Regnskab og finansiering > Ny bogføringslov kræver digitalisering. ■

Kontakt

Mickey Kærsgaard Nielsen
Juridisk rådgiver
Tlf.: 56 13 02 00
Mail: mni@danskvev.dk

Har I en ansvarsforsikring?

En bestyrelse bør sikre, at den altid er dækket, hvis uheldet er ude. Derfor er det en god ide at læse mere om bestyrelsesansvarsforsikringen.

Se mere på danskevv.dk >
Dit medlemskab > Forsikringer

Bemærk, at forsikringen ikke dækker, hvis bestyrelsen forsømmer bestyrelsesansvaret. Forsikringen dækker alene uheldige konsekvenser af ansvarlige beslutninger.

**Danske
Vandværker**

Kontakt: Lars Henriksen, Tlf.: 43 57 51 03, Mail: danskevv@rtm.dk

Efter lovpligtige PFAS-analyser: Sådan ligger landet

1.744 vandværker har ved fristen 21. november 2022 analyseret deres vand for fire PFAS-stoffer: PFOA, PFOS, PFNA og PFHxS med henblik på at sikre, at de overholder kvalitetskrav.

Resultatet

Kun ét vandværk har fundet PFAS-stoffer med overskridelser af grænseværdien i drikkevandet. Det svarer til 0,05 procent af alle vandværker i Danmark.

Derudover har 98 vandværker fundet et eller flere af de fire PFAS-stoffer under grænseværdien. Det svarer til 5 procent af alle vandværker.

Baggrund

Fristen for de lovpligtige vandanalyser var 21. november 2022, men først i slutningen af januar 2023 var det muligt at få

det fulde overblik over, hvor udbredt de fire PFAS-stoffer PFOA, PFOS, PFNA og PFHxS er i drikkevandet.

Den forholdsvis lange ventetid på at få overblikket skyldes, at der ifølge loven kan gå op til 10 uger fra prøvetagningstidspunktet, til resultaterne bliver frigivet til den fælles offentlige JUPITER-database.

Det er ikke muligt at tage højde for nødforsyninger i dette overblik. Det vil sige, at de vandværker, der i dag modtager alt deres vand gennem en nødforsyning, ikke vil fremgå med overskridelser af

grænseværdien for PFAS-stofferne, da de har analyseret det, importerede "rene" vand hos en forbruger.

Danske Vandværker mener

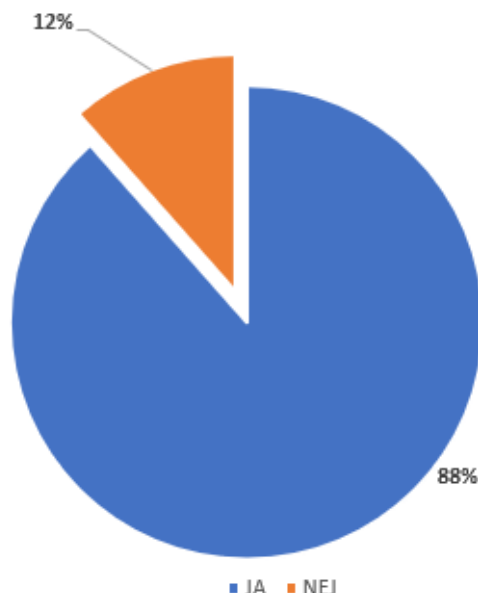
Danske Vandværker mener, at det haster med et forbud mod brug af PFAS-stoffer. Der bør også afsættes flere midler til oprensning af PFAS-forureninger og udvikles egnede rensemetoder til vandværkerne.

De fire omtalte PFAS-stoffer er kræftfremkaldende og hormonforstyrrende og dermed sundhedsskadelige for mennesker og miljø. Stofferne er svært nedbrydelige og ophobes i miljøet. Kortlægning viser, at PFAS bliver fundet som såkaldte punktkilder rundt i landet og også i det grundvand, som vi skal bruge til drikkevand.

Der bør afsættes flere penge til oprensning af PFAS-forureninger, ligesom der bør udvikles egnede rensemetoder til vandværkerne. ■

Vandværker med PFAS-analyse

Status pr. 31.01.2023

Aktuelle fund af PFAS i drikkevand

Over grænseværdien	1
Under grænseværdien	98

Aktuelle fund af PFAS-stoffer i almene vandforsyninger

Signaturforklaring

Fund af PFAS i drikkevandet

Aktuelt over kravværdi

Aktuelt fund under kravværdi

Kilde: GEUS - Jupiterdatabase - udtræk 31.01.2023

Landsdækkende specialister i brøndboring og totalløsninger

Vand Gruppen er specialister i brøndboring og totalløsninger til vandværker.
Vi sikrer rent vand året rundt igennem vores moderne udstyr og højt specialiserede medarbejdere.

- Vandværksboringer
- Sløjfning af gamle boringer
- Renovering af boringer
- Rørføringer i rustfri
- Eftersyn af pumper
- Rensning / Desinficering
- Råvandsstationer
- Hydropuls
- TV-inspektion
- SRO styretavler
- Renovering & nybygning af værker

Kontakt os

Hammel 86 96 42 61
Herning 97 12 02 22
Kolding 74 56 11 11

Frederikshavn . 98 42 33 51
Næstved 55 72 02 34

BNBO: Hvad, hvem og hvornår?

Usikkerheden om, hvad der skal ske med BNBO-arbejdet, efter fristen for at indgå frivillige aftaler med lodsejere udløb ved årsskiftet, vokser dag for dag blandt vandværkerne.

I sekretariatet får vi spørgsmål om blandt andet:

1: Vi er meget tæt på at være klar til at underskrive en frivillig BNBO-aftale. Kan vi gøre arbejdet færdigt?

Svaret er ja, for selv om fristen er udløbet, så opfordrer Miljøministeriet vandværker, kommuner og lodsejere til at arbejde videre med de frivillige aftaler.

2: Hvor længe kan vi arbejde med frivillige aftaler endnu?

I sekretariatet har vi også fået oplyst, at arbejdet kan fortsætte indtil, der kommer ny lovgivning på området. Vi mangler fortsat en klar udmelding fra miljøministeriet, men en ny lovgivning forventes først at være klar i starten af 2024. Dette giver vandværkerne endnu et år til at komme i hus med frivillige aftaler.

3: Et nationalt sprøjteforbud - fase 2. Hvornår hører vi mere?

Miljøminister Magnus Heunicke har i starten af februar udtalt, at han vil drøfte, hvorvidt der skal udstedes et eventuelt nationalt sprøjteforbud i BNBO'erne med partierne bag aftalen.

Det er uvist, hvornår den politiske drøftelse finder sted, og alt imens vi venter, har nogle vandværker valgt en time out i arbejdet med at indgå frivillige aftaler.

5. Status på frivillige BNBO-aftaler

I slutningen af 2022 har vi oplevet stor aktivitet, og det tyder på at en række aftaler er tæt på at være færdige.

Pt. ved vi, at der indgået frivillige aftaler i ca. 8 procent ud af det samlede antal udpegede BNBO'er, og at der er tilbudt en frivillig aftale i ca. 24 procent. På

baggrund af aktivitetsniveauet op til, at fristen for frivillige aftaler udløb, foreslog vi sammen med DANVA og Landbrug & Fødevarer i december, at politikerne forlængede fristen med et års tid, så de frivillige aftaler, der er næsten færdige, kan komme i mål.

4: Genberegning af BNBO'er

Årsagen til, at der flere steder ikke er indgået en aftale er bl.a., at en del BNBO'er er til genberegning. Når en BNBO skal genberegnes, skyldes det, at der er sket en ændring i vandværkets indvindingstiladelse, eller at en eller flere indvindingsboringer er sløjfet, og det ændrer BNBO-arealen. Vi anbefaler, at vandværkerne venter med at indgå aftale, til BNBO er genberegnet.

Du kan fortsat få rådgivning og sparring til BNBO-arbejdet

Hvis du har spørgsmål til BNBO-arbejdet kan du ringe til sekretariatet og få svar. Du kan også tjekke foreningens hjemmeside for information og forskellige skabeloner, der kan lette arbejdet. Blandt andet kan du hente skabeloner til BNBO-aftaler. ■

Kontakt rådgiverne

Gitte Nielsen, tlf. 56 13 02 04,
mail: gni@danskevv.dk

Robert Jensen, tlf. 56 13 02 01,
mail: rj@danskevv.dk

Flere BNBO-aftaler er tæt på

Mange vandværker har lagt et stort arbejde i at nå i mål med frivillige BNBO-aftaler i 2022. Og stort tillykke med det. I sekretariatet får vi stadig mange spørgsmål om at få aftaler på plads, og det betyder, at mange er meget tæt på at lukke aftalerne. Når en frivillig BNBO-aftale er på plads, får det ikke betydning for et nationalt og generelt sprøjteforbud, som måtte komme i den såkaldte fase 2.

KÆRE VANDVÆRK:

NOGLE GANGE ER DET FORNUFTIGSTE OGSÅ DET NEMMESTE

Vi ved alt, hvad der er værd at vide om administration af vandværker anno 2023. Det kan komme dit vandværk til gode på mange måder. Læs mere om alt det lige her - og endnu mere online.

Hjælp til administrationen

Vi yder altid professionel og kyndig vejledning, når der blandt andet er brug for hjælp indenfor:

- Telefonservice
- Lønkørsler
- Opkrævninger
- Restanceopfølgning
- Årskørsel samt revisorkontakt

Vi tilbyder to muligheder:

Pakke 1: Fuld support

Softværket står for administrationen af vandværket. Der tilknyttes en fast person med mange års erfaring inden for administration af vandværker.

- Værket slipper for at investere i eget system
- Ydelsen skræddersyes til vandværkets behov
- En fast kontaktperson - og altid en ved telefonen også ved ferie, sygdom o.lign.
- Der skabes stabilitet for de vandværksdrivende

Pakke 2: Software support

Vandværket står selv for administrationen ved at bruge Softværkets system til finans- og forbruger-afregning.

- Et fuldt integreret system til finans- og forbruger-afregning
- Stort supportteam med indgående kendskab til systemet
- Meget korte svartider på supporten
- Der skabes stabilitet for de vandværksdrivende

Indlæsning af målerdata

Vi tilbyder automatisk/semiautomatisk indlæsning af målerdata. Indlæsningen gør det nemt og hurtigt at lave forbruger-afregning.

AutoLER

Er du klar til den nye LER lov, som træder i kraft pr. 1. juli 2023? Vi tilbyder forskellige GIS-løsninger som giver mulighed for automatiske LER-besvarelser.

SOFTVÆRKET

IT-udviklingshus for forsyningsbranchen

Merkurvej 7 · 6000 Kolding · info@softvaerket.dk · Telefon: 7632 1250

Vandets Dag: Lad sprøjtemidlerne stå

Vores grundvand er en fantastisk ressource, som vi ikke må tage for givet. Den 22. marts er det Vandets Dag, og i den forbindelse opfordrer vi danskerne til at lade sprøjtemidlerne stå.

De fleste tænker næppe over det i hverdagen, men vores gode drikkevand er et fantastisk privilegie. Sådan skal det blive ved med at være, og derfor skal vi værne om vores grundvand.

Traditionen tro deler vi på de sociale medier videoen med vores haveambassadør Joakim, der bekæmper ukrudt, mos og insekter helt uden sprøjtemidler. Vi opfordrer danskerne til at følge hans eksempel. Kalenderen viser forår, og havefolket er enten allerede i fuld gang med al grejet i haven eller venter med længsel på at komme til det. Tidspunktet er derfor helt rigtigt til at få sat fokus på, hvordan danskerne får lagt sprøjtemidlerne på hylden.

Hjælp os med at sprede budskabet. I kan hjælpe ved at dele videoen med Joakim på jeres egen Facebook-side eller

i byens Facebook-gruppe. På den måde er I med at sprede det gode budskab og skabe opmærksomhed om vores vand.

På foreningens hjemmeside kan I også finde vores pixibog til haveejere, der indeholder en masse gode tips og tricks om, hvordan man holder haven fri for ukrudt uden sprøjtemidler.

Find alt kampagnemateriale via:
danskevv.dk > Viden > Administration og Økonomi > Information til forbrugere. ■

22. marts er FN's Internationale Vanddag.

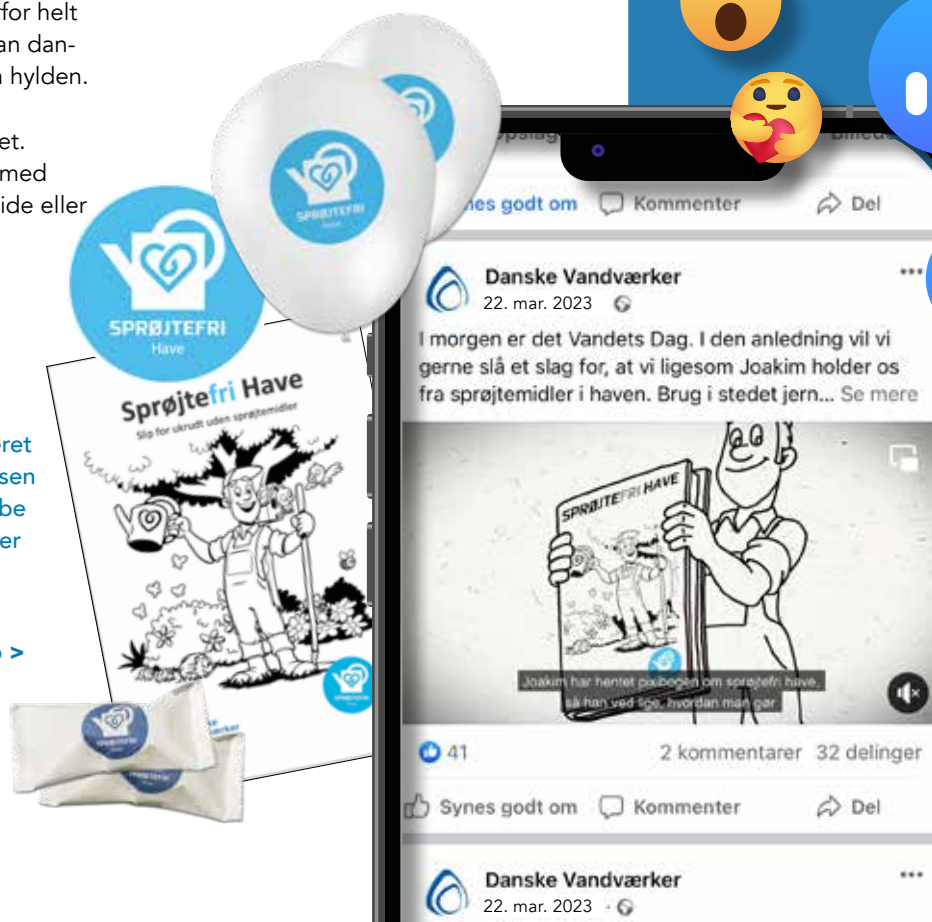
Siden 1993 har 22. marts verden over givet anledning til at hylde det rene drikkevand.

Hos Danske Vandværker har vi tradition for, at dagen også markerer startskuddet for vores landsdækkende kampagne, der med Joakim i spidsen slår et slag for sprøjtefrie haver.

Tag del i festen

I kan også købe pixibogen kopieret og foldet – lige til at dele ud. Prisen er 2,00 kr./stk. Desuden kan I købe balloner, bolcher og klistermærker med Sprøjtefri have-budskabet.

danskevv.dk > Dit medlemskab > Butik

Pesticidrester skal fjernes direkte ved boringen

Filtre med granulært kul kan meget vel være svaret på, hvordan man i fremtiden kan rense for pesticidresten DMS direkte ved berørte borer. Det viser resultaterne fra laboratorie- og pilotforsøg som en gruppe forskere, vandteknologivirksomheder og forsyninger står bag.

Pesticidresten dimethylsulfamid (DMS) er fundet i omkring en tredjedel af landets drikkevandsboringer. Den er derfor en højaktuel udfordring, som mange vandværker står overfor. I dag er den mest almindelige metode til at overholde DMS-grænseværdien at blande rent grundvand med pesticidholdigt grundvand før sandfiltrering, fordi det både er besværligt og dyrt at rense for stoffet.

”Der er nogle tilfælde, hvor opblanding af vandet er nok, og her renses det blandede vand ved brug af aktive kulfiltre. Det er en både dyr og pladskrævende løsning, der ofte kræver tilbygninger til vandværket. Derudover kan en DMS-forurening også sprede sig til andre borer på kildepladsen – og der er grænser for, hvor længe vi kan fortynde os ud af problemerne”, fortæller Mette Oht Klitgaard, der er faglig chef hos Danske Vandværker.

Forskere, vandteknologivirksomheder og forsyninger er derfor gået sammen for at udvikle et mobilt anlæg, der kan rense for DMS direkte ved den berørte boring – fremfor at alt grundvandet skal renses for DMS på vandværket. Det er både billigere og mere effektivt.

Pilotforsøg med granulært kul

Laboratorieforsøgene, der blev udført på Teknologisk Institut i Aarhus, havde peget på filtre med granulært kul (GAC), som en mulig løsning til et decentralt anlæg. Spændingen var derfor stor, da man i slutningen af 2022 testede denne fremgangsmåde på en DMS-ramt boring hos forsyningsselskabet FORS i Roskilde.

Den generelle udfordring med GAC-filtrene er, at GAC hurtigt mættes med DMS, og så er det både dyrt og tidskrævende, når det mættede GAC i filtrene skal udskiftes. Derfor var der en særlig opmærksomhed på filtrenes holdbarhed.

Heldigvis gik pilotforsøgene, der blev udført i tæt samarbejde mellem Teknologisk Institut i Aarhus og VIA University College Horsens, over al forventning.

”Vi havde en forventning om, at filtrene skulle skiftes én gang om ugen, men i pilotforsøget virkede filtrene faktisk i mere end 30 dage. Resultaterne viser, at et kulfilter på omkring 250 kilo som minimum vil kunne håndtere en månedlig produktion af drikkevand på 1.500 kubikmeter”, siger Sanin Musovic, forretningsleder ved Teknologisk Institut, og fortsætter:

”Trods de gode resultater er der brug for at arbejde videre med en mere bæredygtig måde at udskifte det DMS-mættede aktivkul. Som det er nu, skal kullet køres til regenerering i Tyskland, hvor det varmes op til 1.200 grader, og på den måde fjernes den DMS, der sidder fast i kullet. Det er dog en dyr proces, der ikke er specielt bæredygtig”.

Derfor er næste skridt lige startet i et VUD-forskningsprojekt på Teknologisk Institut i Aarhus, hvor man undersøger en mere bæredygtig regenereringsmetode af det mættede kul. Ambitionen er et mobilt regenereringsanlæg, som kan flyttes fra vandværk til vandværk, så regenereringsprocessen foregår hurtigere, grønnere og billigere.

Mindre vandspild og mere drikkevand

Hos FORS glæder de sig over de gode resultater og udsigten til at benytte de mobile anlæg, der er blevet testet på en af deres borer. Metoden har nemlig potentiale til at spare vandforsyninger for en del udfordringer og udgifter.

Et vandværk med en forurenede boring kan nemlig være nødt til at indvinde store mængder af dette vand fra boringen for at undgå, at forureningen spreder sig til andre borer. Det kaldes en afværgeboring, og det forurenede vand herfra ender typisk på et renseanlæg. Alternativet er nedlukning af eksisterende kildepladser og etablering af nye, hvilket er omkostningstungt.

”Hvis vi kan nedsætte behovet for afværgeforanstaltninger ved at rense for DMS direkte i den berørte boring,

Sådan så det ud i Kirke Såby, da det decentrale rensningsanlæg blev testet.

vil det betyde mindre vandspild og mere drikkevand til borgerne. Det er et spændende projekt at være en del af. For Fors handler det om at forebygge, da vores borerer pt. ikke er ramt af DMS over grænseværdien, og netop derfor giver det os mulighed for at handle på forkant", siger projektudvikler Marie Brammer Nejrup fra FORS. ■

Fordele ved mobilt anlæg

Drikkevandsspecialist Sanin Musovic mener, at det giver god mening at rense DMS-stofferne, inden det blandes med vand fra de øvrige borerer.

Filtret behøver ikke at være stort, fordi det er en mindre mængde vand, der skal passere filtret ved boringen.

Rensningen foretages der, hvor problemet er størst, og de høje DMS-koncentrationer gør det nemmere at fange stofferne ved hjælp af aktivt kul, fremfor når det fortyndes ved vandværkerne, og alt vandet derved bliver forurenet.

Den konkrete filterløsning bliver mindre, billigere og mere fleksibel sammenlignet med de store trykfiltre (ca. 20-40 kubikmeter) med aktivt kul, der skal kunne håndtere vandet fra samtlige borerer.

Kilde: Teknologisk Institut

Projektet er støttet af Danmarks Miljøklynge CLEAN. Teknologisk Institut er leder af projektet, der finder sted i samarbejde med Kemica Vandrens A/S, Vandrensning.com, FORS A/S, Roskilde, VIA College Horsens, Blue Control, HF Jensen og Danske Vandværker.

Reliable solutions since 1956

EN STÆRK PARTNER TIL VANDVÆRKER

Aquagain har stor viden og erfaring med design, projektering, fabrikation og installation af komplekse anlægsløsninger af vandværker, samt efterfølgende services.

Kontakt os - vi tager meget gerne en snak om de forskellige muligheder.

Aquagain

FOLDING SMED A/S · DENMARK

Head Office:

Aquagain Folding Smed A/S · Vælding Bjergvej 4 · DK-6650 Brørup
www.aquagain.dk

SALG +45 7538 1330 / SERVICE +45 2323 3368

Er I klar til LER 2.0?

Få en ordentlig ledningsregistrering, der lever op til fremtidens lovkrav og jeres behov. Det er en god investering — idag og i fremtiden.

Med Thvilum WebGIS Automatisk LER modul får I:

- ✓ Automatisk besvarelse inden for 2 timer iht. LER 2.0
- ✓ Overblik over aktuelle og afsluttede graveaktiviteter direkte i WebGIS
- ✓ Mulighed for markering af projekt-områder
- ✓ Gratis, lovpligtig indberetning af registrerede graveskader

THVILUM
A Kamstrup company

THVILUM A/S · AABYGADE 10, 8300 ODDER · 86 54 62 33 · THVILUM.DK

DMSA fundet over grænseværdien på VAP-markler

Over en længere periode er der fundet nedbrydningsprodukterne DMS og DMSA i koncentrationer over kravværdien på 0,1 mikrogram per liter. Fundene er gjort på testmarker, som sorterer under "Varslingssystemet for udvaskning af pesticider til grundvand" – de såkaldte VAP-markler. Det kom frem i en ekstraordinær rapport, som blev offentliggjort i midten af januar.

Miljøstyrelsen har vurderet, at det årlige gennemsnit for indholdet af DMS og DMSA i grundvand under testmarken i Jynde vad overskrider kravværdien. Der er sendt en høring til relevante parter med henblik på at tilbagekalde godkendelsen af produkter, der indeholder stoffet cyazofamid.

DMS indgår allerede i den danske overvågning af grund- og drikkevand. Og nu vil Miljøstyrelsen også screene grundvandet for DMSA for at finde ud af, om DMSA skal optages på den obligatoriske liste med stoffer, som vandværkerne skal analysere grundvandet for.

Danske Vandværker mener

Vi mener, at VAP-systemet er et godt redskab til at få viden om, hvordan forskellige pesticider og deres nedbrydningsprodukter påvirker grundvandet. Vi mener ligeledes, at VAP-systemet skal udbygges med flere overvågnings- og testmarker. ■

DMSA er fundet på en af VAP-systemets testmarker i Jynde vad i Sønderjylland - tæt på den tyske grænse.

DMSA er et nedbrydningsprodukt fra skimmelbekæmpende produkter, der indeholder svampemidlet cyazofamid. Det drejer sig især om produktet Ranman Top, der bruges mod skimmel i kartofler.

Hvad er VAP

VAP er en forkortelse for "Varslingssystemet for udvaskning af pesticider til grundvand".

VAP er et program, der i praksis og ved regelret brug overvåger og undersøger risikoen for udvaskning af aktivstoffer fra godkendte sprøjtemidler og deres nedbrydningsprodukter. Den viden, der kommer, fremtidssikrer, at Miljøstyrelsen hurtigt kan skride til handling, hvis der konstateres overskridelser af kravværdien i grundvand.

VAP driver seks forsøgsmarker, hvoraf fem aktivt monitoreres og en er på standby. Markerne varierer i areal fra 1,2 til 2,4 hektar og repræsenterer forskellige typer af klima, geologi og jordbund i Danmark – herunder både sandede marker og opsprækkede lermarker.

Læs mere

Læs hele DMSA-rapporten "Ekstraordinær afrapportering af cyazofamid-test på VAP-marken i Jynde vad inklusiv understøttende laboratorieforsøg" på hjemmesiden: pesticidvarsling.dk

Ph.d.-projekt skal sikre os rent drikkevand

Ph.d.-samarbejde skal identificere og undersøge teknologiske løsninger til at rense danske grundvandsressourcer og sikre rent drikkevand mod alvorlig pesticidforurening.

Civilingeniør Manuela Schliemann-Haug har viet sit liv til at sikre vores drikkevand, og hun er nu er i gang med et ph.d.-projekt om de voksende udfordringer med pesticider i dansk grund- og drikkevand. Hovedformålet med ph.d.-projektet er at identificere og undersøge relevante teknologiske løsninger til at rense vand, der primært er forurenet med et pesticid kaldet DMS, som vi finder hos mange vandforsyninger. Projektet udføres hos Niras og DTU Sustain i samarbejde med HOFOR, Novafos, Region Hovedstaden og Krüger.

”Der er viden om mulige renseteknologier for pesticidmetabolitter (nedbrydningsprodukter fra pesticider) og deres effektivitet fra udlandet, men der er ikke megen viden om teknologiernes bæredygtighed, økonomi og sundhedsmæssige effekter som for eksempel dannelsen af biprodukter. Der mangler også erfaringer med den danske vandressource, og hvordan man kan indføre teknologierne bedst i den eksisterende forsyningsstruktur”, siger Manuela om motivationen for sit projekt og fortsætter:

”Det kan derfor være svært at anbefale den ene renseteknologi frem for den anden på nuværende tidspunkt, da de alle har fordele og ulemper. Der mangler et samlet overblik over effekt, sikkerhed,

økonomi og bæredygtighed for egnede teknologier. Og det overblik vil jeg gerne skabe”, siger Manuela.

Forurenet vand med DMS skal renses

”Store dele af grundvandet i Region Hovedstaden er påvirket af pesticidstoffet DMS, som ikke fjernes effektivt med de almindelige renseteknikker. I regionen har vi stor erfaring med at afværge klorerede opløsningsmidler, men vi forventer at få brug for også at kunne rense vand, der er forurenet med stoffer som DMS, PFAS og så videre. Derfor rammer Manuelas ph.d.-projekt plet i forhold til regionens vidensbehov inden for rammerne af et attraktivt konsortium”, siger chefkonsulent Henriette Kerrn-Jespersen fra Region Hovedstaden om regionens hovedformål med projektet.

Om HOFORs forventninger til ph.d.-projektet siger lederen af HOFORs program for miljøfremmede stoffer, Mathilde Jørgensen Hedegaard:

”Ph.d.’en skal hjælpe os med at få kortlagt og systematiseret den viden, der findes om forskellige renseteknologier. På baggrund af teknologiernes forskellige funktioner - samt fordele og ulemper - har vi brug for at få vurderet, hvor de bedst implementeres i ”vandkredsløbet””.

Hvad er DMS?

DMS er et nedbrydningsprodukt, der stammer fra det svampebekæmpende middel tolylfluanid, der bl.a. har været brugt i frugt- og planteavl og i trævareindustrien. Tolylfluanid har ikke været tilladt at anvende i Danmark siden 2007.

På baggrund af denne systematisering af data er det målet for os at få lavet nogle helhedsvurderinger og bæredygtighedsbetragtninger på implementeringen af renseteknologier herunder også, hvordan renseteknologierne klarer sig i en foranderlig fremtid.

Projektets formål set i et NIRAS-perspektiv er at gøre NIRAS' rådgivning inden for pesticidrensning til markedsledende, dels inden for afværgeteknologi på

pesticidforurennet grundvand, dels inden for renseteknologi på pesticidforurennet drikkevand.

"Dette projekt giver NIRAS en unik mulighed for at bidrage til den væsentlige samfundsmæssige udfordring med at sikre en fremtidig bæredygtig drikkevandsforsyning i Danmark", siger Søren Rygaard Lenschow, seniorspecialist med stor viden om pesticider og deres nedbrydningsprodukter i NIRAS.

Fire succeskriterier

Projektet har fire succeskriterier:

1. At generere viden om eksisterende teknologier og identificere relevante behandlingsteknologier for dansk afværge- og drikkevand.
2. At gennemføre konkrete undersøgelser om:
 - teknologiernes pesticidfjernelseeffektivitet (ved relevante koncentrationer for både afværge- og drikkevandsbehandling).
 - mulige bi-effekter af behandlingen (som toksiske biprodukter).
 - teknologiernes implementering og procesdesign for danske forsyninger og afværgesites.
 - synergi og robusthed ift. andre teknologier og problemstoffer.
3. At analysere teknologier ift. bæredygtighed samt drifts- og anlægsøkonomi.
4. At samle resultaterne fra alle undersøgelser og analyser til et værktøj, der tjener som beslutningshjælp for vandforsyninger og regioner i valget af pesticid-renseteknologier for drikke- og afværgevand.

Ph.d.-studiet forventes at blive gennemført 2022-2025. ■

Artiklen er forkortet, men kan læses i fuld længde på NIRAS' hjemmeside:
niras.dk > Karriere > Mød en medarbejder > Ph.d.-projekt: Manuela skal sikre os rent drikkevand

Vandbranchens indsamling er ankommet til Ukraine

Mere end 60 pumper er sammen med svejseapparater, mobile generatore, rør og frekvensomformere ankommet sikkert til Mykolaiv i Ukraine.

Endnu engang tak til alle i vandbranchen, der har været en del af indsamlingen. Det er udstyr, der vil gøre en reel forskel for de hårdt ramte borgere i Mykolaiv, og vi er lettede over, at det er kommet frem i god behold til rette modtagere. ■

Udstyr i lastbil. Repræsentanter fra Mykolaiv State Administration, som tog imod udstyret.
Foto: Beredskabsstyrelsen

Formandsnetværk for forbrugerejede og kommunale energi-og fiberkoncerner

Formændene i cirka 20 demokratisk ejede energi- og fiberkoncerner er gået sammen i et netværk for at udveksle erfaringer og viden. I netværket er store og små andelsbaserede selskaber med, men alligevel oplever formændene, at de har en række emner og udfordringer til fælles - emner som binder dem sammen.

Netværket er opstået i kølvandet på de seneste års udfordringer med stigende priser og stor usikkerhed hos forbrugere, som har givet et generelt løft i folks bevidsthed om ressourcer og forbrug af energi. Derfor sætter netværket fokus på, hvordan man bedst driver bestyrelsesarbejde i energisektoren.

Jørgen Poulsgaard, som er formand i RAH og næstformand i EjerForbrugerforum, ser en række værdifulde gevinster i at sparre med hinanden samt dele bekymringer og positive oplevelser. ■

Erhvervsdemokratisk talent?

Er du mellem 20 og 40 år og enten allerede medlem af en vandværksbestyrelse eller aktiv deltager i medlemsdemokratiet for dit lokale vandværk? Og har du lyst til at hjælpe andre med at blive engageret i den grønne dagsorden og give dit bidrag til at tale det demokratiske ejerskab og deltagelse op?

Lige nu er der en helt enestående mulighed for at komme med i et netværk, der sætter fokus på bestyrelsesarbejde, udvikling og organisering af lokale aktiviteter og i det hele taget få delt erfaringer med og viden om, hvordan medlemsdemokrati fungerer i praksis.

Forløbet hedder TalentLab og finder sted i år med tre læringsdage og to landsdækkende events.

Du kan komme med, hvis du er mellem 20-40 år og har lyst til at udvikle og engagere dig i det lokale fællesskab.

Kontakt og tilmelding

Sarah Vestergaard Jensen
e-mail: sarah@demokratiskerhverv.dk

Danske Vandværker er medlem af Tænk tanken Demokratisk Erhverv, som driver Talentlab. ■

Drikkevandsfonden udbetaler penge til projekterne

Interessen for at få finansieret grundvandsbeskyttende aktiviteter fra Drikkevandsfonden har været meget stor. Og i kølvandet på den første ansøgningsrunde uddeles 31,7 millioner kroner. Projekter til beskyttelse af grundvandet på øerne Agersø, Omø, Ærø og Langeland er blevet prioriteret, fordi der ikke er alternative indvindingsområder tæt på, som kan skaffe rent drikkevand, hvis grundvandet på øerne bliver forurenset.

Drikkevandsfondens anden pulje uddeler penge til korrekt sløjfning af ubrugte brønde, der kan true grundvandet. I alt er der givet penge til 101 sløjfninger ud af de ansøgte 185 brønde. ■

FR. DAHLGAARD AS VANDVÆRKSINDUSTRI

- Rådgivning
- Projektering
- Tilstandsrapport
- Totalentreprise
- Fagentreprise
- Nybygning
- Renovering
- Service og vedligehold
- Rengøring af rentvandstanke
- Udlejning af UV anlæg
- Certificerede rustfrie svejsere
- Certificerede PE svejsere
- Eget maskinværksted

TLF: 5943 0230
post@dahlgaard.dk
www.dahlgaard.dk

GRUNDVAND TIL DRILLEKEND

Kontorhjelpen's Vandværksadministration

Lad os klare administrationen af **dit** vandværk
- Du kan sikkert bruge tiden på noget andet!

- Alle former for bogføring
- Flytteopgørelser
- Kontrol af indbetalinger
- Udsendelse af opkrævninger
- Årsregnskaber
- Betaling af fakturaer
- Varetagelse af forbrugerkontakt

Joan Lindbjerg Hansen
Knastvej 3, Oddense
7860 Spøttrup
E-mail: post@kvva.dk
Telefon: 97 74 12 00
www.kvva.dk

Vandrådsarbejdet i Region Midt genstartes og gentænkes

René Kvist er bestyrelsesmedlem i Region Midt og har det seneste års tid også været ansvarlig for regionens vandråd. 2022 blev året, hvor regionens vandråd var med til at fastsætte formålet med det fremtidige arbejde. På en workshop indkredsede vandrådene, hvad der skal til for at gøre møderne så interessante, at folk prioriterer at komme.

at peppe vandrådskonceptet op, fordi vandrådsarbejdet er relevant og giver værdi", fortæller René Kvist.

Faglig inspiration, mødeformat og medbestemmelse

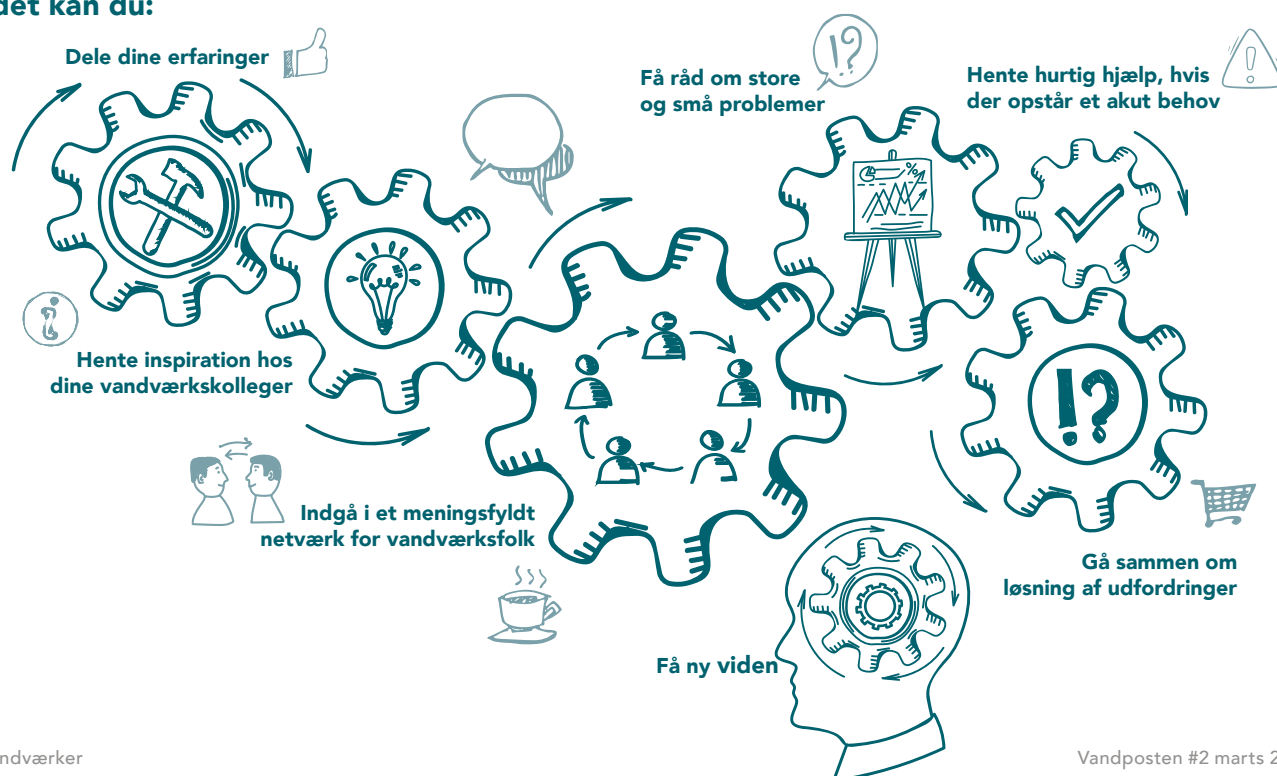
Ulrikka Brændgaard, der arbejder med udvikling af foreninger og bestyrelser, var inviteret til at holde en kort peptalk og styre workshoppen igennem.

"Efter nogle år, hvor Corona har dikteret vores mødeaktiviteter, havde vi behov for at kickstarte aktiviteterne i vandrådene. I november inviterede vi til regionsvandrådsmøde, og cirka en tredjedel af de 16 vandråd deltog. Vi havde planlagt en workshop, hvor formålet var at finde ud af, hvad der skal til for at lave så

interessante møder, at travle, frivillige vandværksfolk prioriterer at deltage. Det er vigtigt, at de involverede oplever, at de sætter deres fingeraftryk og har medbestemmelse på, hvilke emner vi har på dagsordenen, hvor ofte vi mødes m.m. Og aktivitetsniveauet under workshoppen bekræftede os i, at der er opbakning til

"På workshoppen blev "vi plejer at gøre" kastet op i luften og landede igen i en anden indpakning. Blandt andet blev vi enige om, at ét årligt møde er tilstrækkeligt, ligesom det blev mejslet i sten, at vandrådene skal have medbestemmelse over, hvad vi foretager os på det årlige

I vandrådet kan du:

regionale møde. Man ønsker, at møderne skal bruges til at inspirere hinanden - høre om hvad der er en succes i vandråd A og vandråd B og på den måde få input til at planlægge interessante arrangementer i de lokale vandråd", fortsætter Rene Kvist.

"Min personlige holdning er, at vi på regionsniveau ikke har brug for, at virksomheder kommer og fortæller om deres produkter og ydelser. Det var der opbakning til, og til gengæld var alle enige om, at oplæg fra virksomheder fungerer rigtig godt på de lokale vandrådsmøder", siger René Kvist.

"Workshoppen konkluderede også, at politiske indslag om den "spilleplade", der påvirker vandværkerne, er både informative og interessante. Man kan for eksempel invitere en regionspolitiker, der har drikkevand som sit hjertebarn, eller

indlæg fra foreningen om politiske påvirkninger, der skal håndteres".

Det, der glæder René Kvist rigtig meget, er oplevelsen af, at folk gerne vil tale sammen og dele både gode og mindre gode erfaringer. Derfor har de i Region Midt besluttet, at det skal være en fast bestanddel af det årlige vandrådsmøde i fremtiden.

Del kommende arrangementer

I bestyrelsen i Region Midt har de opfordret vandrådene til at informere om de arrangementer, de planlægger og også meget gerne at invitere enten René Kvist eller de andre bestyrelseskolleger med til vandrådsmøderne. Det har indtil videre resulteret i at René Kvist har været inviteret til Odder Vandråd og til at være dirigent ved Horsens Vandråds repræsentantskabsmøde.

"I foråret sender jeg en mail til alle vandrådene, hvor jeg opfordrer dem til at dele, hvordan temperaturen er i deres vandråd. Jeg ser frem til at høre, hvad de arbejder med. ■

Afregning / Administration fra Microwa

IT-Løsning
til afregning
for Vandværker

Microwa's erfaring
din sikkerhed

Administrations og
Bogførings-Center
for Vandværker

Opkrævning

Måler kontrol

SMS-Varsling

Faktura

Betalingservice

Bogføring /
Regnskab

Egen PC eller
i skyen (hosted)

Microwa data ops

70 25 99 22

Sverigesvej 1 • 8450 Hammel

Microwa abc ops

70 26 93 26

Orientering fra landsbestyrelsen

Årets første møde i landsbestyrelsen blev afholdt som et fysisk møde 3. februar 2023.

Fokus på drikkevand i regeringsgrundlag

For første gang er drikkevand et særskilt tema i et regeringsgrundlag, som både tager højde for de ønsker, som Danske Vandværker kom med i valgkampen, men som også bakker op om målsætningerne om drikkevand. Centrale emner i regeringsgrundlaget er BNBO, drikkevandsfond, grundvandsparker og PFAS samt øvrige emner, der også har relevans for foreningens politiske indsats: Partnerskab med landbruget, skovplan og frisættelse (opgør med tung regulering og kontrol).

Med det i baghovedet er det foreningens opgave at lægge pres på de valgte politikere for at leve op til målsætningerne. Det er også det, som foreningens direktør og politiske chef har på dagsordenen, når de mødes med miljø-, klima-, energi- og forsyningsordførere på Christiansborg i februar og marts.

Læs mere om miljøministerens besøg på Tune Vandværk på side 6.

Revideret udgave af "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde"

Arbejdet med en revision af "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" blev påbegyndt i 2022. En arbejdsgruppe med repræsentanter fra de to foreningers sekretariater samt en referencegruppe bestående af repræsentanter fra både vand- og fjernvarmeselskaber og fra eksterne interessenter har revideret tekst og anbefalinger. Formålet har været at tilpasse indholdet til den virkelighed, de forbrugerejede vand- og fjernvarmeselskaber i dag befinder sig i.

Det er mundet ud i 24 anbefalinger til det gode bestyrelsesarbejde. Efter ønske fra de to foreningers medlemmer om at få en light-udgave af kodekset er der udvalgt 10 anbefalinger, som det er anbefalingen, at man som bestyrelse som minimum arbejder med. På den måde kommer bestyrelsen i gang med at evaluere sit arbejde. Der er også tilføjet forslag til konkrete værktøjer, som skal gøre det lettere og mere interessant for den enkelte bestyrelse at evaluere sit bestyrelsesarbejde.

Revisionen var i Danske Vandværker regi en strategiske indsats i 2022 om at "revitalisere kodekset med nye emner (cyber, bæredygtighed) og ændre navn", som peger op mod dette overordnede mål i foreningsstrategien "Fællesskab om drikkevandet":

"Minimum 75 pct. af vandværkerne følger "Kodeks for godt bestyrelsesarbejde" og har gennemført bestyrelsesevaluering. Desuden er antallet af deltagere på bestyrelseskursus øget med 200 årligt. Der er også kommet større mangfoldighed i vandværkernes bestyrelser, målt på især kønsfordeling og det samlede aldersgennemsnit".

Efterfølgende skal undervisningsmateriale til foreningens bestyrelseskurser og standardpræsentationer opdateres. Kodekset vil også indgå som en del af direktørens/landsformandens indlæg på de regionale generalforsamlinger.

Læs mere om det reviderede kodeks på side 13.

Find kodekset og tilhørende værktøjer og skabeloner på danskevv.dk > Viden > Bestyrelsesarbejde > Kodeks

Foreningen lejer sig ind i Vandhuset

Landsbestyrelsen har besluttet, at foreningen lejer et lokale i Vandhuset i Skanderborg. I Vandhuset har blandt andet DANVA, KTC (Kommunalteknisk Chefforening) og EnviNa (Foreningen af miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det offentlige) også til huse, og det er derfor et hus, hvor der i forvejen er interessefællesskaber med Danske Vandværker.

Ved at have et kontor i Vandhuset vil foreningen fremover være mere fysisk

tilgængelig i det jyske, hvor sekretariatets medarbejdere kan arbejde fra samt holde møder med blandt andet medlemsvandværker. Samtidig styrker det relationen til de andre foreninger i Vandhuset og kan give øget samarbejde om fælles dagsordener.

Hold øje med foreningens platforme, hvor det bliver meldt ud, hvornår sekretariatets medarbejdere sidder i Vandhuset, og hvordan du kan booke et møde.

Fastlæggelse af politik om geotermi, jordvarme og ATES-anlæg

Energikrisen har sat skub i efterspørgslen efter alternative energikilder. I Danmark er varmen i undergrunden som ressource kun udnyttet i begrænset omfang, selvom der er et stort potentiale. Udnyttelse af termisk energi som vedvarende grøn energikilde er typisk nem at tilgå og derfor et oplagt skridt i retning mod klimaneutralitet.

Ifølge Danmarks varmeplan 2021 er det forventningen, at cirka 10 procent af al varme i 2035 vil komme fra geotermiske anlæg. På landsplan er der også en stigning i ansøgninger til etablering af ATES-anlæg (oplagring af overskudsvarme i et grundvandsmagasin) og dybe jordvarmeanlæg.

De forskellige anlæg kan dog udgøre en risiko for grundvandet og dermed vandforsynings sikkerheden, hvis arbejdet ikke er udført korrekt. Truslen kan både komme oppefra, men også nedefra i form af optrængning af saltet grundvand fra de dybere liggende grundvandsmagasiner. Der er dog et hængeparti i forhold til både lovgivning, viden og vejledning i forhold til at sikre kvaliteten af de geotermiske anlæg.

Landsbestyrelsen godkendte at følge et forsigtighedsprincip i forhold til at beskytte grundvandet herunder:

- Der må ikke etableres lodrette jordvarmeboringer i OSD-områder/indvindingsoplande.
- ATES-anlæg og geotermiske anlæg kan som udgangspunkt etableres i OSD-områder/indvindingsoplande, hvis kvaliteten af boringen udføres efter samme sikre principper som ved en vandforsyningsboring, og de i øvrigt ikke vurderes at kunne påvirke grundvandsmagasinet negativt.
- Et ATES-anlæg må ikke etableres i indvindingsoplande og i de grundvandsdannende oplande, hvis ikke anlægget både udnytter kulde- og varmelageret i reservoiret på grund af risiko for bakteriel opblomstring samt u hensigtsmæssige ændringer i grundvandskemien.
- Geotermi- og ATES-anlæg er grundlæggende at foretrække frem for private jordvarmeanlæg, fordi risikoen for dårlig kvalitet i udførelse og manglende kontrol er størst ved jordvarmeanlæg.
- Vandværker skal inddrages i kommunale høringsprocesser (ofte er der stor politisk interesse i sagens udfald).

Generalforsamlinger i regionerne

Snart er det tid for generalforsamlingen i din region – sæt derfor et stort **X** i kalenderen.

Region Nord

Region Fyn

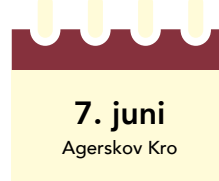
Region Øst

Region Midt

Region Syd

Kom på messe
og bliv klar til at gå
den digitale fremtid
i møde

Er vandværket rustet til den digitale fremtid?

Om vi vil det eller ej, kan vi ikke komme uden om, at den digitale omstilling kører for fuld tryk, og vandbranchen er ingen undtagelse.

En større grad af digitalisering på vandværkets systemer, drift, administration og måder at kommunikere med og til forbrugerne på stiller også flere krav til jer som vandværker. Samtidig er digitaliseringen med til at optimere og automatisere driften af vandværket og i sidste ende fremtidssikre vandforsyningen.

Hvor langt er I på den digitale rejse?

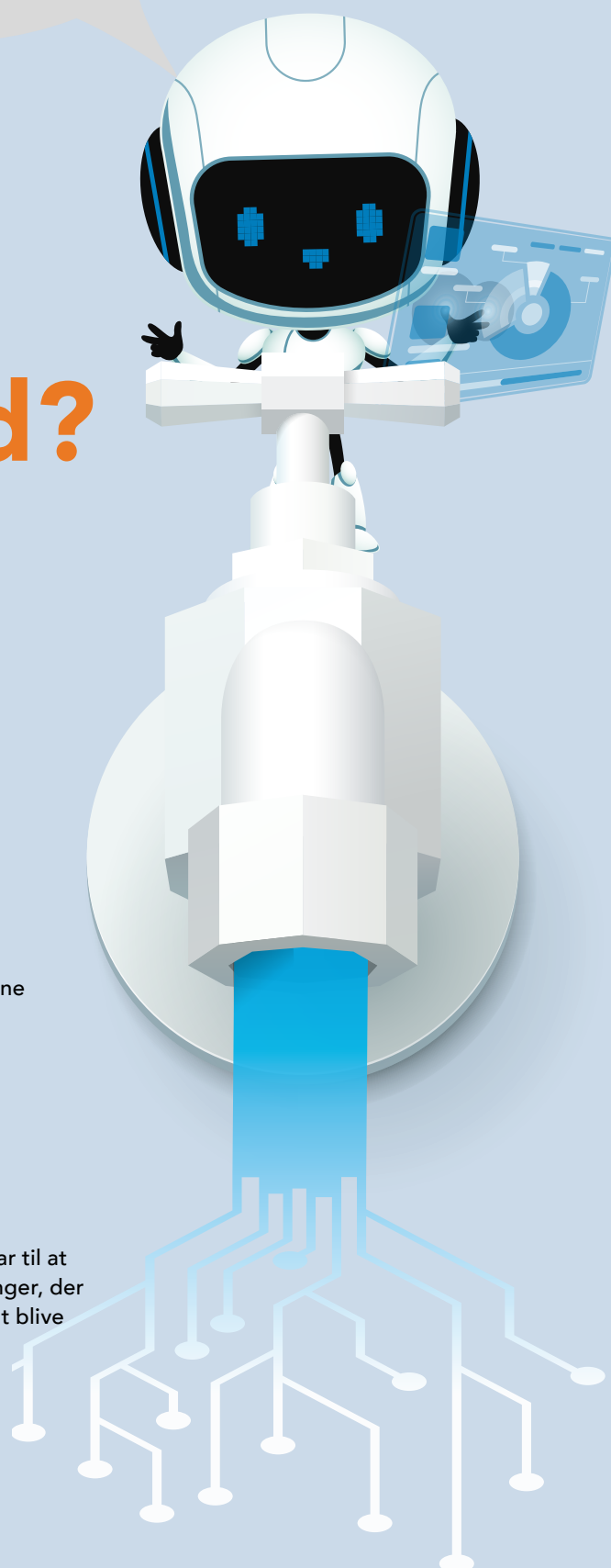
På årets messer har vi valgt at sætte fokus på digitalisering af vandbranchen. Digitalisering kommer i mange former.

Det kan for eksempel være:

- Vandmålere
- Ledningsregistrering (LER2)
- Kommunikation til forbrugerne på sociale medier og sms
- Hjemmeside
- Ledelsessystem
- Økonomistyring
- It-sikkerhed
- SRO

På messen står leverandører klar til at snakke med jer om deres løsninger, der kan være et skridt på vejen til at blive mere digitale.

Vi håber, vi ses!

Program

8.00-9.00 Morgenbuffet

- 8.30** Messehallen åbner
- 9.00** Lækageovervågning baseret på data om akustisk støj – **Kamstrup A/S**
- 9.25** Spar el med Smart Råvandsstyring
Krüger
- 9.50** IIoT modul til Mag 8000 vandmåler
Siemens A/S
- 10.15** Hyppig, åben og modulær fjernaflæsning af eksisterende og nye målere på tværs af fabrikater – **Andel Holding A/S**
- 10.40** Bliv klogere på digitalisering, sårbarheder og NIS2 – **Frontmtec**
- 11.05** Fra LER2 til investeringsplan
Rambøll
- 11.30** Mindsk kalkgener uden kemi
Lagur ApS

11.50-13.30 Frokostbuffet

- 13.00** Løs dine kalkproblemer - uden kemi
AMTech Aqua Miljø ApS
- 13.25** Cybertruslen mod vandværker og vind et gratis it-sikkerhedstjek
Cybersikkerhed
- 13.50** Vandbehandling – kan driften optimeres?
Projekt Merkur / Loren Ramsay
- 14.10** Det digitale vandværk
Lars Nørgaard/Ikast Vandforsyning
- Del data med omhu!
Bjørn Grubbe Rasmussen/Andel Lumen
- Forbruger-app til Beacon trådløse Web-baseret vandaflæsningssystem.
Lars Nissen-Petersen/LÖWENER Industri
- 14.40** Ny regering - hvad betyder det for os?
Danske Vandværker / Susan Münster
- 14.50** Konkurrence – trækning af vindere

15.00 Messen lukker

Danske Vandværkers stand Mød foreningens landsformand og næstformand

Mød foreningens nye landsformand og næstformand på Danske Vandværkers stand og få en snak om jeres udfordringer, bekymringer og dagligdag. De glæder sig til den gode vandværkssnak med engagerede vandfolk.

“ Den nye digitale virkelighed stiller krav til os som vandværker. Vi er nødt til at tage nye digitale værktøjer og løsninger i brug, hvis vi fortsat skal være effektive i vores drift og kommunikation. Jeg håber, vi ses på messen, hvor en masse udstillere giver deres bud på, hvordan vi kan komme med på den digitale rejse og ruste os til fremtiden. ”

Jan Andersen
Landsformand

Jens Ejnar Kristensen
Næstformand

Stil krav

om hygiejnekursus hos jeres håndværkere

Hvornår har jeres håndværkere og entreprenører sidst været på et hygiejnekursus?

Rent vand er en nødvendighed, men ikke en selvfølge. En høj hygiejnstandard er afgørende for at sikre drikkevandet mod forureninger. Derfor bør I stille krav til jeres håndværkere og entreprenører om, at de har deltaget i et hygiejnekursus.

Danske Vandværker tilbyder kurser målrettet entreprenører og håndværkere, der arbejder i jorden eller på vandværket. På kurserne bliver deltagerne klogere på de procedurer, der er vigtige at overholde, når man arbejder med drikkevand og skal holde et højt hygiejneniveau.

Husk, at jeres driftsansvarlige skal have deltaget på de to lovpligtige kurser Driftskursus og Hygiejnekursus.

Har I fået ny driftsbestyrer, er det derfor vigtigt at tilmelde vedkommende på begge kurser.

Få viden, netværk og inspiration

danskevv.dk > Arrangementer

Kursus **Nyhed**

Opgrader din drift- og hygiejneviden

Målgruppe:

Håndværkere og entreprenører

Niveau: Anbefalet

Er du ansat som driftsansvarlig på et vandværk, og er det efterhånden nogle år siden, du deltog på de lovpligtige kurser i drift og hygiejne? Nu har du chancen for at få opdateret og opgraderet din viden. På kurset gennemgår vi:

- Risici for og identifikation af forurening af komponenterne i vandforsyningsens produktionssystem
- Vandkvalitet (kemi og biologi på værket og i distribution)
- Desinfektion og rengøring af vandtårne og beholderanlæg
- Fysisk sikring, beredskabsplan, tilbagestrømnings-sikring, SRO og it-sikkerhed
- Hygiejne ved arbejde på ledningsnettet

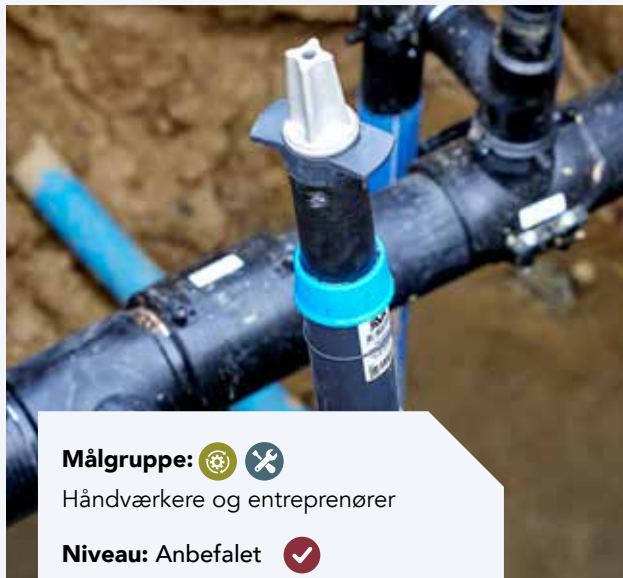
Undervisere:

Christian Schmidt, anlægsingeniør og rådgiver

Morten Due, civilingeniør i bioteknologi

Kursus

God hygiejne ved ledningsarbejde

Målgruppe:

Håndværkere og entreprenører

Niveau: Anbefalet

Kursisternes vurdering af kurset

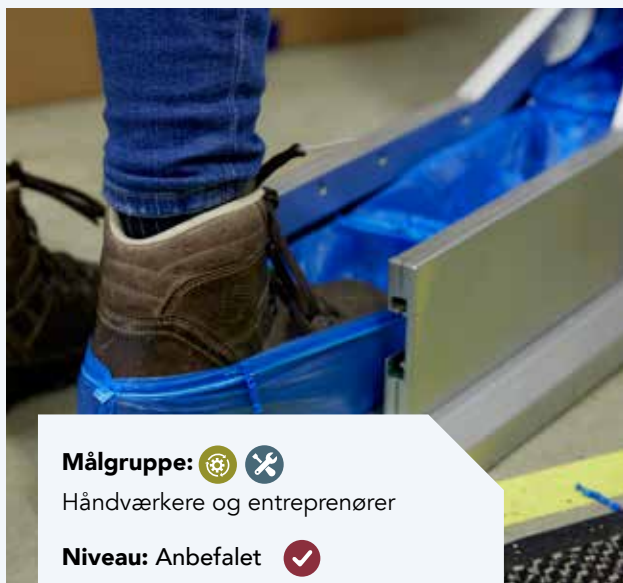
Stiller I krav til jeres entreprenører om at være opdateret i god hygiejne, når de arbejder på jeres ledningsnet? Send jeres entreprenører på hygiejnekursus, hvor de får styr på, hvordan de med god hygiejne kan være med til at mindske risikoen for forurening af drikkevandet ved ledningsarbejde.

Som kursist får du kendskab til mikroorganismer, og hvordan de lever i drikkevandssystemer, og du får indsigt i at anvende hygiejneinstrukser ved arbejde på drikkevandsledninger.

Underviser: Henrik Petersen, teknisk rådgiver, Danske Vandværker

Kursus

Hygiejnekursus for håndværkere

Målgruppe:

Håndværkere og entreprenører

Niveau: Anbefalet

Kursisternes vurdering af kurset

Stiller I krav til jeres håndværkere om at være opdateret i god hygiejne? Send jeres håndværkere på hygiejnekursus, så de kan være med til at mindske risikoen for forurening af drikkevandet, når de arbejder på jeres vandværk. Med et gennemført kursus får jeres håndværkere øget omtanke på hygiejnen inde på værket og i forbindelse med eksempelvis renovering af pumper i borer. Deltagerne bliver også instrueret i brugen af hygiejnezoner og hygiejneinstrukser, så de kan begå sig i og omkring vandværkets installationer med tanke på god hygiejne.

Underviser: Henrik Petersen, teknisk rådgiver, Danske Vandværker

Anbefalet

Lovpligtigt

Supplerende

Videregående

80-90 % AF VANDVÆRKETS EL-FORBRUG GÅR TIL PUMPEDRIFT!

Har du/I checket jeres kWh-
pris for 2023?

André Doni

Sales Engineer

T: 2498 4582

doni@grundfos.com

Jens Erik Trelldal

Senior Sales Engineer

T: 2328 3040

jtreldal@grundfos.com

Poul Bøgelund Johansen

Senior Sales Engineer

T: 4010 8022

pboegelundj@grundfos.com

KUNNE DET GIVE ANLEDNING TIL EN SNAK MED GRUNDFOS OM ENERGIOPTIMERING?

Grundfos har udviklet permanentmagnet motorer med markedets højeste virkningsgrad til både tørtopstillede og dykkede pumper. Kom forbi på en af Danske Vandværkers messer eller kontakt os for et møde på jeres Vandværk for en snak om, hvilke muligheder der er for at optimere jeres pumpebestykning.

www.grundfos.dk

GRUNDFOS

Possibility in every drop

50-års jubilæum
Erik Olsen

Bukkerup Vandværk

Erik Olsen fejrer 50 år på posten som kasserer i Bukkerup Vandværk. I løbet af årene har Erik sikret, at vandværket er vedligeholdt og udviklet blandt med digitale vandmålere og overvågning. Erik har et indgående kendskab til lokalområdet og vandværksdriften. Senest har han blandt andet sikret en frivillig BNBO-aftale med lodsejerne. Erik Olsen er blevet fejret med en reception i februar.

Fratræder
Erik Skjøtt

Klarup Vandværk

Erik Skjøtt træder ud af bestyrelsen i Klarup Vandværk i forbindelse med årets generalforsamling. Erik har i mange år taget ansvar i vandværket. Ligeså har Erik i mange år bidraget til foreningens virke som bestyrelsesmedlem i Region Nord samt i landsbestyrelsen. Erik trådte ud af de politiske organer i foråret 2018.

30-års jubilæum
Alfred Møller

Øster Brønderslev Vandværk

Alfred Møller har fejret 30-års bestyrelsesjubilæum i vandværket i april, samtidig trådte Alfred ud af bestyrelsen.

90 år
Humble Vandværk

Humble Vandværk runder 90 år.

Gennem årene har adskillige bestyrelser formået at videreudvikle og modernisere vandværket, så det i dag er et moderne og driftsmæssigt godt og effektivt vandværk, der forsyner 559 husstande. Rundt om vandværkets bygninger og anlæg er der etableret hegn og sikkerhedsinstallationer.

Den daglige drift står bestyrelsen for, og der er ansat en driftsleder, som også er medlem af bestyrelsen.

Velkommen til
Danske Vandværker

Vandværker :

Skramso Vand

Nye virksomheder:

Foton-IT ApS
Helge Lønhart A/S
HLM Group ApS
LuVa Consult Aps
Mars Valve Europe A/S
QiTec
Resideo Satcom1 Integration Service
Svatek
Vanddoktoren

Praktikanter i sekretariatet

Praktikant
Drilon Selmani

Praktikant
Kenneth Lykke Karlsen

Sig goddag til Kenneth Lykke Karlsen og Drilon Selmani fra Katastrofe- og Risikomanageruddannelsen, som er i praktik i sekretariatet. De næste måneder skal de arbejde med fysisk sikkerhed og it-sikkerhed på vandværker - hvilket sikkerhedsniveau ses på nuværende tidspunkt, og hvad kan anbefales for at højne sikkerheden. Kenneth og Drilon vil også se på implementeringen af de kommende krav i NIS 2-direktivet, som handler om it-sikkerhed, og i CER-direktivet, som handler om fysisk sikring, kan ske i vandsektoren.

Leverandøroversigt

Administrative it-systemer

Microwa

Microwa

Sverigesvej 1, 8450 Hammel,
Tlf. 70 25 99 22,
microwa@microwa.dk

Winko Software

Østrøjel 5, 2670 Greve,
Tlf.: 43 90 28 12, kb@winko.dk
Web-baseret forbrugsafregning
se www.Foreningscentralen.dk

Analyseværktøjer

bürkert

FLUID CONTROL SYSTEMS

Bürkert Danmark

Hørkær 24, 2730 Herlev
Tlf. 44 50 75 00
info.dk@burkert.com, www.burkert.dk

Advokat

RAMBOLL

Rambøll Danmark A/S

Projektchef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

**CPH LEX
ADVOKATER**

Specialist i personalejura

Advokat Birgit Gylling Andersen

Ny Vestergade 17
1471 København K
Tlf. 51 99 85 40

DIEHL
Metering

Glentevej 1, 6705 Esbjerg Ø
Tlf. 76 13 43 00
info-dmdk@diehl.com
www.diehl.com/metering

SOFTVÆRKET

Softværket

Merkurvej 7, 6000 Kolding
Info@softvaerket.dk
Tlf.: 7632 1250
www.softvaerket.dk

Endress+Hauser
People for Process Automation

Endress+Hauser A/S

Poppelgårdvej 10-12, 2860 Søborg
Tlf.: 70 131 132
Mail: info.dk.sc@endress.com
www.dk.endress.com

kamstrup

Kamstrup A/S

Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

A. HØJFELDT

En del af Vand Gruppen A/S

A. Højfeldt A/S

Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

NÆSTVED BRØNDBORING & VANDVÆRKSSERVICE

En del af Vand Gruppen A/S

Næstved Brøndboring & Vandværksservice A/S

Transportbuen 5 G
4700 Næstved, tlf. 55 72 02 34
info@nbvand.dk, www.nbvand.dk

S.P. BRØNDBORING

En del af Vand Gruppen A/S

Søren Pedersen Brøndboring A/S

Haurum byvej 7
8450 Hammel
www.godtvand.dk

Brøndboring | Geoenergi | Service
Ellevevej 7 | DK-3670 Veksø | www.awell.dk
21606199 | ltf@awell.dk

Blødgøring

Lagur Kemifri vandbehandling løser dine
kalkproblemer. Vi garanterer effekten.

Lagur ApS

Attrupvej 4 | 8550 Ryomgård
+45 70 60 56 00 | post@lagur.dk |
www.lagur.dk

Brøndboringsfirmaet Brøker

Spånebak 7, 4300 Holbæk,
Tlf. 59 44 04 06
thomas@broeker.dk

VAND SCHMIDT A/S

Vand-Schmidt A/S

Platinvej 59, 6000 Kolding,
Tlf. 74 56 11 11, info@vand-schmidt.dk
www.vand-schmidt.dk

Optimering af vandværksdrift | Nybyg |
Udvidelse | Renovering | Modernisering |
Service | Vedligehold

Silhorko-Eurowater A/S

87 93 83 00
www.silhorko.dk

HASBO DRILLING & WATER ENGINEERING A/S

Holmetofte 5 • 2970 Hørsholm •
45 76 33 88 • www.hasbo.dk •
hasbo@hasbo.dk

Fjernaflesning

DIEHL Metering

Glentevej 1, 6705 Esbjerg Ø
Tlf. 76 13 43 00
info-dmdk@diehl.com
www.diehl.com/metering

K. SØRENSEN & SØN

En del af Vand Gruppen A/S

K. Sørensen & Søn A/S

Sjællandsvej 10
9000 Frederikshavn, tlf. 98 42 33 51
info@k-sorensen.dk,
www.k-sorensen.dk

Brøndboring

Leverandøroversigt

Endress+Hauser
People for Process Automation

Endress+Hauser A/S
Poppelgårdvej 10-12, 2860 Søborg
Tlf.: 70 131 132
Mail: info.dk.sc@endress.com
www.dk.endress.com

kamstrup

Kamstrup A/S
Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

SOFTVÆRKET

Softværket
Merkurvej 7, 6000 Kolding
Info@softvaerket.dk
Tlf.: 7632 1250
www.softvaerket.dk

kamstrup

Kamstrup A/S
Industrivej 28, Stilling
DK-8660 Skanderborg
T: +45 89 93 10 00
info@kamstrup.com
kamstrup.com

Forbrugsafregning

VANDCENTER
DJURS a.m.b.a.

Vandværksadministration og
bogholderi

Vandcenter Djurs
Teknologivej 2, 8500 Grenå
Tlf. 87582150 / info@vandcenterdjurs.dk

LØWENER

V. Løwener A/S
Smedeland 2 • 2600 Glostrup
Tlf: 43 200 300 • vl@loewener.dk
www.loewener.dk

Endress+Hauser
People for Process Automation

Endress+Hauser A/S
Poppelgårdvej 10-12, 2860 Søborg
Tlf.: 70 131 132
Mail: info.dk.sc@endress.com
www.dk.endress.com

Vandværkernes | edb
service

Mere end 50 års erfaring
Vi servicerer udelukkende vandværker
Tlf. 75 39 32 55, www.vand-edb.dk
Mail: post@vand-edb.dk

**Fjernaflæste målere og
kontraventiler**

DIEHL
Metering

Glentevej 1, 6705 Esbjerg Ø
Tlf. 76 13 43 00
info-dmdk@diehl.com
www.diehl.com/metering

Microwa

Microwa
Sverigesvej 1, 8450 Hammel,
Tlf. 70 25 99 22,
microwa@microwa.dk

Winko Software

Østrøjl 5, 2670 Greve,
Tlf.: 43 90 28 12, kb@winko.dk
Web-baseret forbrugsafregning
se www.Foreningscentralen.dk

RAMBOLL

Rambøll Danmark A/S
Projektchef Jan Nielsen,
Tlf. 51 61 59 12
jnn@ramboll.dk

Forsikring

Skræddersyede vandværksforsikringer

Tlf. 43 57 51 03

Mail: danskev@rtm.dk

VIDENPORTEN

VANDVÆRKERNES WEBREDAKTØR

Vandværkernes webredaktør

Tlf. 60 21 55 88, www.videnporten.dk

Mail: kontakt@videnporten.dk

Ledelsessystem

Tethys

Digitale ledelsessystem

til vandværker,

Tlf. 72 30 10 79, Mail: info@tethys.dk

www.tethys.dk

Instrumentering

Endress+Hauser A/S

Poppelgårdvej 10-12, 2860 Søborg

Tlf.: 70 131 132

Mail: info.dk.sc@endress.com

www.dk.endress.com

Hjemmeside

Rambøll Danmark A/S

Projektchef Jan Nielsen,

Tlf. 51 61 59 12

jnn@ramboll.dk

Ledningsregistrering

mal-tek

GPS-opmåling og digital ledningsregistrering. Gratis program til at se og printe digitale kort på PC, iPad eller smartphone.

Malene Enevold, tlf. 86 55 00 72,

Mail: info@mal-tek.dk

IOT (Internet of things)

Kom godt og hurtigt i gang med IoT
i samarbejde med Cibicom ?

Cibicom A/S

Industriparken 35-37

2750 Ballerup

+45 70 11 80 11

sales@cibicom.dk

Softværket

Merkurvej 7, 6000 Kolding

Info@softvaerket.dk

Tlf.: 7632 1250

www.softvaerket.dk

Rambøll Danmark A/S

Projektchef Jan Nielsen,

Tlf. 51 61 59 12

jnn@ramboll.dk

SOFTVÆRKET

Softværket

Merkurvej 7, 6000 Kolding
Info@softvaerket.dk
Tlf.: 7632 1250
www.softvaerket.dk

THVILUM

A Kamstrup company

Digital ledningsregistrering,
GPS opmåling samt udvikling af
professionelle brugervenlige
GIS programmer

THVILUM A/S · Åbygade 10 · 8300 Odder
86 54 62 33 · kontor@thvilum.dk · www.thvilum.dk

Pumper

GRUNDFOS

Grundfos DK A/S

Professionelle pumpeløsninger til
professionelle brugere!
Martin Bachs Vej 3 · 8850 Bjerringbro
87 50 50 50 · www.grundfos.dk

Revision

Agrovi

Samme gode kvalitet i vand
og i regnskab

Agrovi

Sjælland og øerne
Tlf. 48 22 52 00
agrovi@agrovi.dk

Lækagesøgning

Renovering og opgradering af eksisterende tanke

Kontorhjælpens

Vandværksadministration

- Få styr på administrationen
Tlf. 97 74 12 00

JYDSK TERMOGRAFI CENTER

+30 års erfaring med:

- Lækagesporing,
- Ledningssøgning
- Termografi

www.jydsktermograficenter.dk
Tlf.: 86 42 94 08 · jydsktermo@gmail.com

DANSK PLAST

We invent and build
plastic solutions

Renovering af eksisterende og opbygning
af nye drikkevandsgodkendte tanke.

Dansk Plast

+45 7216 3000
info@danskplast.dk

microwa

Microwa

Sverigesvej 1, 8450 Hammel,
Tlf. 70 25 99 22,
microwa@microwa.dk

Leif Koch A/S

Rugvænget 31, 2630 Taastrup
70239898
info@leifkoch.dk
www.leifkoch.dk

MIDT REGNSKAB

TIL RÅDGIVELSE & TIL REGNSKAB

Midt Regnskab - Til rådighed & til
regnskab. Tlf. 40 26 68 93, marie@
midtregnskab.dk

Regnskabskontor Nord

Tlf. 96 39 91 00
erj@rskn.dk
www.rskn.dk

Rådgivende ingeniører

Dines Jørgensen & Co. A/S

Telefon 57 86 06 66
dj@dj-co.dk
dj-co.dk

Brøndboringsfirmaet Brøker

Spånnebæk 7, 4300 Holbæk,
Tlf. 59 44 04 06
thomas@broeker.dk

Softværket

Merkurvej 7, 6000 Kolding
Info@softvaerket.dk
Tlf.: 7632 1250
www.softvaerket.dk

Sikring & Alarm

Kritisk Infrastruktur:

- Sårbarhedsvurdering
 - Sikringsanbefaling
 - Udbudsforretning
- www.visikrer.dk , Tlf. 71967060

Mere end 50 års erfaring
Vi servicerer udelukkende vandværker
Tlf. 75 39 32 55, www.vand-edb.dk
Mail: post@vand-edb.dk

- Alle typer borehulslogs
 - Alle typer pumpeforsøg og tolkninger
 - Kildepladsvurderinger
- København +45 4588 4444
Aarhus +45 8627 3111
www.geo.dk • geo@geo.dk

Statsautoriserede Revisorer

**En målrettet revision
med kompetence**
- En del af 2+ Revision

Bygnafl 15, 6100 Haderslev
Telefon 74532299
info@2plus-revision.dk
www.2plus-revision.dk

Råvandsstation

A. Højfeldt A/S

Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

Solceller

Solcelleanlæg med backup og batteribank
IT sikkerhed via kryptering af data

Foton-IT

Rydbergsvej 1, 8920 Randers NV
Mobil: +45 29803969
e-mail: trh@fotonit.dk
Web: www.fotonit.dk

Leverandøroversigt

Styret underboring

PA Underboring

– Entreprenørfirmaet Per Andersen A/S, Lærkedalsvej 1, 4270 Høng, tlf.: 40429438, mail: pa@pa-underboring.dk https://pa-underboring.dk

Driftssikkerhed i hverdagen.
Vi tager os af hele din automationsløsning.

Dansk Miljø & Energistyring A/S
Fabersvej 7, 7500 Holstebro
Tlf. 97 40 31 11
dme@dme.as
www.dme.as

DK Vandservice A/S
Mads Eg Damgaardsvej 52
7400 Herning, tlf. 72 30 10 80,
Mail: info@dk-vandservice.dk
www.dk-vandservice.dk

Endress+Hauser A/S
Poppelgårdvej 10-12, 2860 Søborg
Tlf.: 70 131 132
Mail: info.dk.sc@endress.com
www.dk.endress.com

JH DYK ApS
DYKKER- OG INSPEKTIONSFIRMA
Clausholmvej 27G, 8960 Randers
Tlf.: 40823000, Jh@jh-dyk.dk
jh-dyk.dk

Styring, regulering, overvågning (SRO)

Vandværkets Digitale Platform og SRO med markedets nemmeste brugerflade. Landsdækkende service fra Birkerød og Stilling til alle størrelser vandværker.

Se mere på www.bluecontrol.dk
Telefon 70278766

Optimering af vandværksdrift | Nybyg | Udvidelse | Renovering | Modernisering | Service | Vedligehold

Silhorko-Eurowater A/S
87 93 83 00
www.silhorko.dk

Seatek Aps – Dykkerservice
Jens Erik Eriksen
Jernbanevej 2, 8500 Grenaa
Tlf 4032 2471
jee@seatek.dk

X Automation
Hagensvej 4 - 9530 Støvring
Tlf. 99 35 16 10 - mail@xaut.dk
www.xaut.dk

Termografi

HUSK: Nyt forsikringskrav om årlig certificeret el-termografering

JANSSON EL
www.jansson.dk
+45 72 46 81 30
termografi@jansson.dk

Bürkert Danmark
Hørkær 24, 2730 Herlev
Tlf. 44 50 75 00
info.dk@burkert.com, www.burkert.dk

Tankinspektion & -rensning

Vandværksfirmaer - udførende

A. HØJFELDT

En del af Vand Gruppen A/S

A. Højfeldt A/S

Mads Eg Damsgaards Vej 52,
7400 Herning, tlf 97 12 02 22
info@a-hoejfeldt.dk,
www.a-hoejfeldt.dk

Vandværksløsninger

Kontakt os – vi står klar

Tlf. 76 73 37 50
www.kemic.dk • kemic@kemic.dk

VAND SCHMIDT A/S

Vand-Schmidt A/S

Platinvej 59, 6000 Kolding,
Tlf. 74 56 11 11, info@vand-schmidt.dk
www.vand-schmidt.dk

**NÆSTVED BRØNDBORING
& VANDVÆRKSSERVICE**

En del af Vand Gruppen A/S

Næstved Brøndboring & Vandværksservice A/S

Transportbuen 5 G
4700 Næstved, tlf. 55 72 02 34
info@nbvand.dk, www.nbvand.dk

SILHORKO

A GRUNDFOS COMPANY

Optimering af vandværksdrift | Nybyg |
Udvidelse | Renovering | Modernisering |
Service | Vedligehold

Silhorko-Eurowater A/S

87 93 83 00
www.silhorko.dk

Fr. Dahlgaard A/S

Spånnebæk 3B
DK-4300 Holbæk
Tlf.: 5943 0230
post@dahlgaard.dk
dahlgaard.dk

S.P. BRØNDBORING

En del af Vand Gruppen A/S

Søren Pedersen Brøndboring A/S

Haurum byvej 7
8450 Hammel
www.godtvand.dk

Hovedkontor og værksted:

Rosbjergvej 26, 8220 Brabrand
Tlf. +45 8744 1055

Sjællandsafdeling:

Fruebjergvej 3, 2100 København Ø
www.vandogteknik.dk

K. SØRENSEN & SØN

En del af Vand Gruppen A/S

K. Sørensen & Søn A/S

Sjællandsvej 10
9000 Frederikshavn, tlf. 98 42 33 51
info@k-sorensen.dk,
www.k-sorensen.dk

DANSKE MEDIERS
OPLAGSKONTROL

Vandposten udgives af Danske Vandværker, Solrød Center 20C, 1., 2680 Solrød Strand, info@danskevv.dk, tlf. 56 14 42 42, www.danskevv.dk.
Redaktionen afsluttet 05.03.2023. Ansvarshavende redaktør Susan Münster. Redaktion Mette Kingod (redaktør), Christian Flyvbjerg. Layout Irene Blak Villadsen. Forside Bo Nymann. Tryk Sangill Grafisk. Trykt på Circleoffset White 115 gram med miljøvenlige vegetabiliske farver. Distribueret oplag pr. udgivelse: 6.500 eksemplarer. Medlem af Danske Medier. Senest kontrolleret: Perioden 1. juli 2020 – 30. juni 2021. Artikler kan citeres med kildeangivelse. Adresseændring og abonnement Tlf. 56 14 42 42, info@danskevv.dk eller på Min side - Selvbetjening. Årsabonnement 325 kroner (5 udgivelser pr. år). Opsigelse 1 måneds varsel til årsskiftet. Annoncer DG Media, Mette Kronborg, Account Manager, tlf. 40 42 55 91, mail mette.k@dgmedia.dk.

Regionsoversigt

Bent Lollesgaard

Birkevej 91
5672 Broby
Tlf. 51 79 58 98
bl@danskevv.dk

Helge Rosendahl

Saugstedlund 103
5600 Faaborg
Tlf. 40 11 16 00
her@danskevv.dk

Jan Larsen

Røjlemosevej 34
5500 Middelfart
Tlf. 64 40 18 64
jal@danskevv.dk

Lars Pihl Fly

Helleløkken 10
5250 Odense SV
Tlf. 60 37 39 81
lpf@danskevv.dk

Thaya Sinnathurai

Åbredden 8
5462 Morud
Tlf. 20 27 45 99
ths@danskevv.dk

Niels Christian Ravn

Ribesvej 4
7470 Karup
Tlf. 20 73 48 85
ncr@danskevv.dk

Morten Bugge

Serridslevvej 17
8700 Horsens
Tlf. 22 98 50 60
mbu@danskevv.dk

René Kvist

Hørsøvej 10
8830 Tjele
Tlf. 51 52 09 63
rkv@danskevv.dk

Torben Nielsen

Vestervang 2, Ølholm
7160 Tørring
Tlf. 23 62 20 39
tni@danskevv.dk

Willy Tang

Frøkærparken 102
8320 Mårslet
Tlf. 23 49 97 99
wt@danskevv.dk

Jan Andersen

Hedegårdevej 23
Øster Hurup
9560 Hadsund
Tlf. 61 37 29 80
jan@danskevv.dk

Erik Jensen

Hellebækvej 30
9270 Klarup
Tlf. 40 28 13 00
erj@danskevv.dk

Jan Olesen

Hadsundvej 343
9260 Gistrup
Tlf. 40 38 09 44
jol@danskevv.dk

Kjeld Andersen

Sankelmærksvej 9
9700 Brønderslev
Tlf. 40 48 10 87
ka@danskevv.dk

Palle L. Nielsen

Havremarken 14
9690 Fjerritslev
Tlf. 22 96 19 70
pln@danskevv.dk

Jens Peder Pedersen

Ørvigvej 1
6040 Egtved
Tlf. 27 14 05 16
jpp@danskevv.dk

Christian Greve Hansen

Haderslevvej 7, Maugstrup
6500 Vojens
Tlf. 20 23 66 30
cgh@danskevv.dk

Ole Wiil

Granvej 16
6840 Oksbøl
Tlf. 21 75 72 44
ow@danskevv.dk

Thorkild Jensen

Nagbølvej 40
6640 Lunderskov
Tlf. 40 26 86 22
tj@danskevv.dk

Jens Ejnar Kristensen

Biskop Svanesvej 16
3460 Birkerød
Tlf. 45 90 24 85
jek@danskevv.dk

Jens Haagenzen

Fyrrevej 6
3730 Nexø
Tlf. 51 83 58 80
jha@danskevv.dk

Dorte Bøge Sørensen

Fjordvej 8
4534 Hørve
Tlf. 61 66 89 24
dbs@danskevv.dk

Jørgen Bruun

Rugvænget 26
4270 Høng
Tlf. 60 49 42 27
jbb@danskevv.dk

Hans Erik Pedersen

Holebyvej 6
4894 Øster Ulslev
Tlf. 40 60 40 80
he@danskevv.dk

Neel Ploug Olsen

Slettevej 1D, Gelsted
4160 Herlufmagle
Tlf. 40 33 33 15
nol@danskevv.dk

Jens Andreasen

Mosevænget 7, Snoldelev
4621 Gadstrup
Tlf. 40 47 55 73
ja@danskevv.dk

Vicki Wellendorph Winsløv

Hårbølvej 98
4790 Askeby
Tlf. 23 90 08 14
www@danskevv.dk

WATER TECHNOLOGIES

Spar el med SmartRåvandsstyring

Hør med, når Jan Østergaard Nielsen fra Krüger fortæller om, hvordan SmartRåvandsstyring hjælper vandværket med at spare penge på elforbruget.

Foredrag

kl. 9.25 fredag
den 31. marts på
Danske Vandværkers
messe i Aars

SmartRåvandsstyring er intelligent software, der udnytter onlinemålinger fra SRO-systemet til at optimere driften.

Læs mere på www.kruger.dk/brancher/vandforsyning

Tlf: 3969 0222

Resourcing the world

KRÜGER **VEOLIA**

Nyhed: Send gennem e-Boks uden brug af CPR-nummer

Som noget nyt, og for at imødekomme en stor efterspørgsel fra forsyningsbranchen, tilbyder e-Boks nu bl.a. vandværker, at I kan kommunikere med jeres forbrugere gennem e-Boks - uden at kende deres CPR-nummer.

Gennem e-Boks er I sikre på, at jeres kommunikation når frem til den rigtige modtager, og at der bliver reageret på det, I skriver.

e-Boks er Danmarks stærkeste platform for sikker kundekommunikation. Via e-Boks kan I sende varslinger om nedbrud, måleraflæsninger og regninger, der skal betales m.m. I sparer udgifter til administration, print, papir og porto, hvilket også gavner klimaet.

Tag kontakt til jeres softwarepartner for at få mere information om, hvordan I kommer i gang med at sende via e-Boks. Vi samarbejder lige nu med følgende softwareleverandører og der kommer løbende flere til:

Let's go further

VÆRDI GENNEM IT

EasyEnergy

Har I brug for mere information, så kig på e-Boks.com eller kontakt e-Boks direkte på salg@e-boks.dk.

